

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športno treniranje
Nogomet

**SOCIALNI STATUS IN IDENTITETA IGRALCEV
NK OLIMPIJA**

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA

prof. dr. Mojca Doupona Topič

RECENZENT

prof. dr. Matej Tušak

KONZULTANT

asist. dr. Marko Pocrnjič

Avtor dela

ANDREJ KUHAR

Ljubljana, 2016

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici prof. dr. Mojci Doupona Topič za vložen trud, mentorstvo in prijateljske nasvete pri nastajanju diplomskega dela.

Iskrena hvala!

SOCIALNI STATUS IN IDENTITETA IGRALCEV NK OLIMPIJA

ANDREJ KUCHAR

Fakulteta za šport

Strani: 68, preglednice: 24, grafi: 25, viri: 25

IZVLEČEK

Namen diplomskega dela je bil ugotoviti nekatere socialno demografske značilnosti nogometašev Olimpije. Ugotoviti vzroke in zadovoljstvo ukvarjanja z nogometom, ugotoviti, kakšna je socialna, osebna in športna identiteta nogometašev ter ugotovitve primerjati med seboj glede na različno obdobje (1999/2000 in 2013/2014). Vse podatke smo zbrali s pomočjo anketnega vprašalnika, na katerega je odgovorilo dvaindvajset igralcev NK Olimpija iz obdobja 1999/2000 in devetnajst igralcev NK Olimpija iz obdobja 2013/2014. Proučevane podatke smo razdelili v nekaj tematskih sklopov: socialno demografska struktura, vzroki za ukvarjanje z nogometom, socialna identiteta, osebna identiteta, športna identiteta in zadovoljstvo preko nogometa. Kot najpomembnejši vzrok za ukvarjanje z nogometom so nogometaši NK Olimpije, ne glede na obdobje navedli: veselje do nogometa, nato mu sledita dobro delovno vzdušje in odločanje o samem sebi in šele na to sledi velik dohodek. Igralci iz obeh obdobj so si enotni glede tega, kaj drugi od njih pričakujejo. Strinjajo se, da od njih pričakujejo nadaljevanje ukvarjanja z nogometom, da jih cenijo kot nogometaše in da je za njih nogomet pomemben. Lahko bi rekli, da igralci NK Olimpije precej razmišljajo o sebi in so v povprečju zadovoljni sami s seboj. Ne zavidajo sreče drugim in so mnenja, da imajo veliko dobrih lastnosti ter da znajo večino stvari prav tako dobro kot ostali ljudje. Čisto vedno ne vedo, kaj se dogaja v njih samih in drži, da v povprečju pogosto preiščujejo, zakaj počno določene stvari. Njihove misli se ne vrtijo zgolj okrog njih samih in po navadi priznajo, če česa ne vedo. Igralci obeh obdobj se podobno identificirajo z vlogo športnika. Vsem jim veliko pomeni biti dober nogometaš. Pomemben del njih je, da so nogometaši in o tem tudi veliko razmišljajo. Nogomet je za njih pomemben, a se vedno vse ne vrti okrog njega. Na zadovoljstvo preko nogometa igralci obeh obdobj gledajo podobno. Strinjajo se, da so se s pomočjo nogometa naučili ohranjati svoje telo v dobri formi, da jim nogometni trening omogoča kvalitetno tekmovalje, da zaradi ukvarjanja z nogometom bolj zaupajo vase, da jim nogomet pomaga pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju.

KLJUČNE BESEDE : identiteta, nogomet, zadovoljstvo, vzroki, socialni status

SOCIAL STATUS AND IDENTITY OF THE FC OLIMPIJA

ANDREJ KUCHAR

Faculty of Sport

Pages: 68, tables: 24, graphs: 25, sources: 25

ABSTRACT

The main purpose of this diploma thesis was to identify some of the social demographic characteristics of the Olimpija football players. The focus was to find the reasons and satisfaction of playing football, to identify social, personal and sports identity of the football players and to compare the conclusions of the two different periods: 1999/2000 and 2013/2014. We acquired all information from a survey questionnaire where we interviewed 22 FC Olimpija football players that played in 1999/2000 and 19 football players that played in 2013/2014. The studied data was analysed and divided into following thematic sections: social demographic structure, the reasons for playing football, social identity, personal identity, sports identity and satisfaction in playing football. As the most important reason for their participation in football games, irrespective of the period, was the joy of playing football, followed by good working atmosphere, personal decisions about themselves and the final large income. The football players from both periods agree on general conclusions and what others expect from them, more accurately continuing with playing football, the fact that football holds great importance for them and also that they are widely respected as football players. Generally, the FC Olimpija football players regularly think about themselves and they have a positive self-esteem. They do not envy others and by other abilities they are easily comparable to other individuals. However, they are not always sure what the main purpose of their further actions really is, they often think about others and they admit what they do not know or have problems to acquire. The players from both periods similarly identify with the role of a sportsman, their value is to be a good footballer and thinking about this fact is also greatly appreciated. Playing football is an important value, but it is not the only one. There are some similarities in both groups when we analyse the satisfaction in playing football. Both groups of players are in unison that playing football taught them how to maintain their health and how to stay in a great body shape. They also agree that playing football allows them a qualitative competition, they easily trust themselves and that playing football helps them with setting or achieving their personal daily goals.

Keywords: identity, football, satisfaction, reasons, social status.

KAZALO VSEBINE

1. UVOD

1.1.	Zgodovina nogometne igre ali kako je žoga padla na zemljo	8
1.2.	Nogomet v Sloveniji	9
1.3.	NK Olimpija	10
1.4.	Model socialne stratifikacije	13
1.5.	Identiteta	14
1.6.	Predmet, problem in namen dela	16
1.7.	Pregled nekaterih dosedanjih raziskav	18
1.8.	Cilji proučevanja	19
1.9.	Delovne hipoteze	19

2. METODE DELA

2.1.	Vzorec merjencev	20
2.2.	Vzorec spremenljivk	20
2.3.	Metode obdelave podatkov	20

3. REZULTATI Z RAZPRAVO

3.1.	Socialno demografska struktura	21
3.1.1.	Starost igralcev	21
3.1.2.	Zakonski stan	23
3.1.3.	Število otrok	24
3.1.4.	Partnerjevo strinjanje za ukvarjanje z nogometom	25
3.1.5.	Regija(država) iz katere prihaja igralec	25
3.1.6.	Značilnosti kraja bivanja	26
3.1.7.	Stanovanjske razmere	27
3.1.8.	Izobrazba nogometašev NK Olimpije	28
3.1.9.	Izobrazba staršev igralcev NK Olimpije	29
3.1.10.	Primerjava izobrazbe nogometašev in njihovih staršev	31
3.1.11.	Ukvarjanje staršev s športom	33
3.1.12.	Spremljanje sinove kariere	35
3.2.	Vzroki za ukvarjanje z nogometom	36
3.2.1.	Veselje do nogometa	37
3.2.2.	Dobro delovno vzdušje	38
3.2.3.	Odločanje o samem sebi	39
3.2.4.	Visok dohodek	40
3.2.5.	Stiki z drugimi	41
3.2.6.	Ugled v družbi	42
3.3	Identiteta nogometašev NK Olimpija	43
3.3.1.	Socialna identiteta	43

3.3.2. Osebna identiteta.....	46
3.3.3. Športna identiteta.....	50
3.3.4. Zadovoljstvo preko nogometa.....	55
3.4 Preverjanje hipotez	62
4. SKLEP	64
5. VIRI.....	67

1. UVOD

1.1. Zgodovina nogometne igre ali kako je žoga padla na zemljo

Zgodovina nogometne igre sega v tretje tisočletje pred Kristusom. Prvi zapisi segajo v obdobje kitajskega kralja Huang Tia, kateremu pripisujejo iznajdbo igre z imenom ZU-Qui. Zu pomeni udariti z nogo, Qui pa je žoga. Igra se je ohranila vse do leta 618. Sprva so to igro igrali le vojaki, kasneje pa se je razširila tudi med ostale ljudi. V dveh najmočnejših državah starega veka, Grčiji in Rimu, so se vladarji navduševali nad igrami. Ob raznih oblikah iger se je podila tudi žoga. V Grčiji so se igre z žogo imenovale episkyrosin in epikonis, v Rimu pa karpastum. Vendar pa je pri teh igrah šlo za neko kombinacijo rokometa in nogometa. Tudi Indijanci v Severni Ameriki se niso sprijaznili, da bi jim noge služile le za hojo. Zapisi, da bi obstajala igra podobna nogometu sicer ne obstajajo. Vendar pa se je z ustnim izročilom ohranilo, da naj bi vsako pleme imelo svojo žogo, ki so bile iz različnih materialov. Prvi zapisi o nogometu med Indijanci segajo v leto 1634. Iz njega je razvidno, da so Indijanci v Massachussetu igrali eno tekmo od jutra do večera. Pri tem se je žoga podila na velikih razdaljah z lastnimi nogami. Če je enemu od moštev uspelo spraviti žogo med dve stebli (današnji vratnici), se je zaslužal bojni krik tega plemena. Iz Južne Amerike se je ohranil le en zapis, ki ima nekakšno zvezo z nogometom. Indijansko pleme Uitoto, ki je živelo na današnjem ozemlju Kolumbije, je poznalo igro, pri kateri se je žoga iz kavčuka lahko obdržala v zraku samo s pomočjo kolen.

Največ pisanih dokumentov in risb je prišlo iz Italije in britanskih otočij. V arhivu mesta Bolonge je ohranjeno pričanje mestnega pisarja Bentinigila, v katerem je zapisano, da je najbolj priljubljena igra meščanov calcio in da igralec, ki z žogo zadane nasprotnikova vrata, dobi dvajset ducatov. Po knjigi Antonia Skaina iz časa italijanske renesanse so v Firencah ob sodelovanju vsega prebivalstva igrali »nogomet« z nekoliko manjšo in lažjo žogo. Število igralcev se je gibalo od 20 – 40 na vsaki strani. V drugih zapisih iz začetka 17. stoletja se govori da se v Italiji igra giuoco ali calcio, se pravi igra v kateri se žoga poriva z nogo. Že tedaj so poznali razporeditev igralcev v različnih linijah, tako da se je videl razpored igralcev.

Zibelka modernega nogometa je Anglija. Prvikrat se izraz football pojavi v oglasu londonskega župana Forndona iz leta 1314, v katerem prepove igranje nogometa v središču mesta. William Hutton je v knjigi History of Derby 1791 zapisal, da se nogomet na njihovih otokih pojavi leta 217. Tedaj so rimske legije napadle mesto Derventijo, današnji Little Chester. V čast zmage meščanov nad Rimljani, so na trgu pričeli igrati z žogo proti mestnim vratom. Kadar bi žoga zadela vrata, je moštvo, ki je bilo v tem uspešno, slavilo zmago. V prvi polovici 19. stoletja se je v Angliji, predvsem v šolah, igrala neka mešanica današnjega nogometa in ragbija. Vendar pa je vsaka šola imela svoja pravila. Nogometna igra, kakršno poznamo in razumemo danes, je bila oblikovana leta 1863. V tem letu so sprejeli še danes veljavna osnovna

pravila igre. Nogometno združenje se je tedaj ločilo od trdega ragbija. Ustanovljena je bila Angleška nogometna zveza. Leta 1868 se v Angliji igra prvo uradno tekmovanje. Prva mednarodna tekma med Anglijo in Škotsko je bila odigrana leta 1873. Iz Anglije se je igra po letu 1875 prenesla tudi na kontinent in sicer najprej na Dansko, Nizozemsko, Švico, Skandinavijo, Nemčijo in drugam.

Leta 1904 so v Parizu ustanovili svetovno nogometno organizacijo FIFO, leta 1954 pa evropsko nogometno organizacijo UEFO. Mednarodna nogometna organizacija je leta 1930 organizirala prvo svetovno prvenstvo (v Urugvaju). Mednarodni olimpijski komite je leta 1900 pripravil olimpijski turnir in UEFA leta 1968 evropsko prvenstvo.

1.2. Nogomet v Sloveniji

Nekoliko kasneje kot pri naših sosedih je prišel nogomet tudi na Slovensko. Po eni strani iz Dunaja, glavnega mesta takratne avstro-ogrske monarhije, po drugi pa iz Prage. Pot k mladini je nogometu po organizacijski strani utirala tudi tedanja avstrijska oblast, ki je leta 1890 uvedla poleg šolske telovadbe še t.i. igralne popoldneve. V poročilih srednjih šol na slovenskem že kmalu po letu 1900 navajajo, da so dijaki zelo radi igrali »mejni in nemški nogomet«. Kasneje se je v teh področjih pojavil »angleški nogomet«, najprej v Mariboru leta 1906, nato pa v Ljubljani, Gorici, Celju itd. Leta 1910 so dijaki vseh srednjih šol v Ljubljani ustanovili dijaški nogometni klub Hermes. Nekako ob istem času so dobili tudi kluba v Trstu in Gorici.

Velike zasluge za razvoj nogometa ima inž. Stanko Bloudek, ki je v Ljubljano prinesel prve nogometne čevlje, žogo in z dresi opremil ekipo Hermesa. Leta 1911 so kot proti utež nastajanju nemških klubov v Mariboru, Celju in na Ptuju, Slovenci ustanovili prvi slovenski footbalski klub Ilirija.

23. aprila 1920 je bila ustanovljena Ljubljanska nogometna podzveza (LNP) kot organ osrednje jugoslovanske nogometne zveze z sedežem v Zagrebu. LNP, ki jo lahko štejemo kot legitimno predhodnico Nogometne zveze Slovenije, je bila ustanovljena z namenom povezovanja in organiziranja vse živahnejšega delovanja nogometnih klubov na Slovenskem. Tako je ostalo vse do druge svetovne vojne. Med vojno je delo klubov in podzveze v glavnem zamrlo. V prvem obdobju po osvoboditvi nogometne zveze ni bilo. Kot zametek je obstajalo le Poverjeništvo v strokovnem odboru Fizkulture zveze Slovenije. Ob prvi reorganizaciji športa je bila nato 29. maja 1948 ustanovljena (obnovljena) Nogometna zveza Slovenije, ki pa je delovala v okviru NZJ z sedežem v Beogradu.

Po ustanovitvi samostojne slovenske države se je Nogometna zveza Slovenije osamosvojila in 3. julija 1992 postala enakopravna članica FIFE, svetovne nogometne organizacije. V UEFO, evropsko nogometno organizacijo, pa je bila sprejeta 17. junija 1993 (NZS, 2000).

1.3. NK Olimpija

Kot že omenjeno, je bil prvi slovenski footbalski klub Ilirija ustanovljen leta 1911. V klubu so kaj hitro uvideli, da bo za uspešno tekmovanje z drugimi, zlasti avstrijskimi, nemškimi in hrvaškimi klubi, potrebno nekaj ukreniti. Zato so v svoje moštvo začeli vabiti posamezne igralce dijaškega kluba Hermes, počasi pa je za Ilirijo začelo nastopati kar kompletno moštvo Hermesa. Proces združevanja obeh klubov je potekal počasi in se je zaključil leta 1913. Pomemben mejnik pomeni obisk praške Slavije leta 1913 v Ljubljani. Ilirijani so tekmo sicer izgubili z 0 : 10, zato pa so prvič videli, kako se igra pravi nogomet. Nogometno delovanje v času I. svetovne vojne je zamrlo in je oživel po letu 1919. Leta 1920 so Primorci, ki so morali zapustiti kraje, ki jih je okupirala Italija, v Ljubljani ustanovili ASK Primorje, ki je v kasnejšem obdobju predstavljal resnega tekmeca ljubljanski Iliriji. V naslednjem obdobju sta oba kluba imela velike finančne težave, kar je leta 1935 na pobudo ljubljanskega župana Adlešiča privedlo do združitve in ustanovitve novega kluba SK Ljubljana. Do združitve je bil najuspešnejši klub v slovenskem prvenstvu ljubljanska Ilirija. Po letu 1936 pa je Sk Ljubljana kot najmočnejši slovenski klub sodeloval v zveznem ligaškem tekmovanju.

Leta 1945 se preživeli nogometaši SK Ljubljana kot reprezentanca Slovenije udeležijo prvega povojnega prvenstva nekdanje Jugoslavije. Konec tega leta se ti igralci pridružijo združitvi ŠD Tabor in ŠD Udarnik in ustanovijo predhodnico današnjega kluba – to je NK Enotnost. Tri leta kasneje se klub preimenuje v NK Odred in se leta 1953 prvič uvrsti v enotno zvezno nogometno ligo. Leta 1961 se klub najprej preimenuje v NK Triglav. Po polovici sezone se klub na pobudo direktorja pošte Gerbca preimenuje v Akademski nogometni klub Olimpija. Najzanimivejše tekme v drugo ligaški konkurenci so bile republiški derbiji z Mariborom; na tekmi za Bežigradom 6. aprila 1964 so prodali kar 19.994 vstopnic, kar je rekord, ki bo na slovenskih stadionih najbrž ostal za večne čase. Olimpija se v naslednji sezoni 1964/65 vnovič uvrsti v prvo zvezno ligo v kateri so ostali celih 19 let.

Leta 1970 se je Olimpija uvrstila v finale pokala, kjer je v skupnem seštevku izgubila z Crveno zvezdo, vseeno pa si je priigrala vstopnico za Pokal pokalnih zmagovalcev. V polfinalu jugoslovanskega pokala je Olimpija igrala leta 1972 in 1982. Pred tem pa je že dvakrat igrala v Pokalu velesejenskih mest, predhodniku Pokala UEFA.

Izpad iz prve lige leta 1984 je pomenil pravi »razpad sistema«, saj so sezono za tem nogometaši Olimpije izpadli iz druge lige in v sezoni 1985/86 porazno začeli v slovenski ligi. Toda že naslednje leto so se brez poraza vrnili v 2. zvezno ligo - zahod. V prvi sezoni enotne druge lige 1989/90 je Olimpija presenetljivo osvojila prvenstvo ter se vrnila v prvo ligo. Vrnitev v prvo ligo je pomenila pravo evforijo v Sloveniji.

Leto 1991 pomeni prelomnico v delovanju NK Olimpije. Ljubljanski klub bi v prvem krogu moral na gostovanje k Partizanu, a ker se je situacija na Hrvaškem iz dneva v dan bližala totalni vojni, so se nazadnje »pet pred dvanajsto«, 12. avgusta 1991, pri Olimpiji odločili, da se pridružijo novoustanovljeni slovenski ligi. Ta je združevala klube, ki so prej tekmovali na najrazličnejših ravneh. Vseeno pa so se potrdile napovedi, da slovenska liga ne bo nezanimiva. A Olimpija je klub temu doživela hud padec gledanosti. Olimpija je 21. junija 1992 dvignila pokal za prvega slovenskega državnega prvaka v zgodovini. Nagrada za prvi naslov je prišla jeseni na dveh tekmah z italijanskim Milanom v okviru takratnega pokala prvakov.

Naslednje tri sezone je Olimpija prevladovala v slovenskem državnem prvenstvu in osvojila še tri naslove. Odmeven evropski uspeh je bila zmaga nad Levskim iz Sofije v sezoni 1994/95 v pokalu UEFA; Bolgarija je bila tisto leto na svetovnem prvenstvu namreč četrta, pri Levskem pa je igralo kar sedem reprezentantov.

V sezoni 1995/96 je Olimpija prvič priznala premoč v Sloveniji drugemu klubu. Vseeno je Olimpija zmagala v slovenskem pokalu in si priigrala uvrstitev v pokal pokalnih zmagovalcev, v katerem ji je naslednjo sezono uspel zgodovinski uspeh kot prva slovenska ekipa se je v kakem evropskem pokalu prebila med 16 najboljših. Ta uspeh pa je ostal nekoliko prezrt zaradi hude krize v državnem prvenstvu.

Tudi v naslednji treh sezonah je Olimpija le povprečna slovenska ekipa. V sezoni 1999/2000 je zmagala v slovenskem pokalnem tekmovanju, kar je bila prva lovorika po štirih letih. Leta 2002 je vodenje kluba prevzel poslovnež Jurij Schollmayer in za Bežigrad privabil zveneča imena. Trener je postal Branko Oblak, na igrišču pa je igro vodil hrvaški zvezdnik Robert Prosinečki, v Olimpijo sta se vrnila tudi Mladen Rudonja in v zimskem prestopnem roku Miran Pavlin. Kljub denarju in razmeroma dobrim pogojem pa Olimpija tudi tokrat ni osvojila državnega prvenstva, bila pa je uspešna v pokalnem tekmovanju.

V sezoni 2003/2004 so bile najbolj odmevne dobre predstave proti angleškemu velikanu Liverpool. Olimpija je v državnem prvenstvu tisto sezono osvojila drugo mesto (le za točko zaostala za Gorico), vendar je bil uspeh le blažilo za hudo usodo, ki jih je doletela po koncu sezone. Zaradi različnih težav in sodnih sporov, so iz kluba postopoma odhajali sponzorji.

Leta 2004 se je po dolgem zavlačevanju le sestala t.i. krizna skupščina, na kateri je stara uprava z novimi obljubami dobila nov mandat. Vendar pa denarja še naprej ni bilo in prišlo je do razpada ekipe, nogometaši so odhajali, vodstvo pa je iz vseh vetrov sestavilo moštvo za drugi del sezone. Zapletlo se je tudi zaradi neodanih vlog za licenciranje, kar bi bodočim naslednikom nudilo kanček upanja za tekmovanje na nivoju NZS. Zaradi vseh formalnih napak in sporov, se je saga o prenehanju društva končala šele decembra 2008, dolgo po tem, ko je ideja o nogometni Olimpiji ponovno vzknila in na površje dvignila novo Olimpijo!

V času t.i. »črne sezone«, februarja 2005, so starši izrazili veliko skrb zaradi možnosti nadaljevanja njihovih otrok v prvih slovenskih ligah. Zaradi vseh težav, ki so pestile takratni klub, je tudi mladim grozil padec v nižje lige. Da bi se temu izognili, so entuziasti (Aleš Remih, Miloš Junkar, Darko Škerl), ki so bili že prej povezani s klubom in starši, ustanovili klub NK Bežigrad, ki bi mladim upom Olimpije omogočil nemoteno nadaljevanje sezone in obstanek v ligah. S tem so se strinjali tudi v upravnem odboru takratne Olimpije. Kljub velikim prizadevanjem pa so v izvršnem odboru NZS odločili, da v nižje lige degradirajo tako člane kot mlajše selekcije. Prvotno je bilo zamišljeno, da bi NK Bežigrad vključeval le mlade nogometaše Olimpije, zaradi degradacije in vseh težav starega kluba, pa se je začelo povsem novo poglavje, nov projekt, ki je v naslednjih petih letih tudi člansko Olimpijo popeljal nazaj v prvo ligo.

Začetki so bili težki. Večina mladih igralcev ni želela igrati v nižjih ligah, zaradi česar v prvem letu niso mogli zaigrati mladinci in kadeti. K sodelovanju pri sestavi članskega moštva so glavni akterji nove zgodbe povabili Primoža Gliho, ki je v klub pripeljal celo vrsto znanih imen slovenskega nogometa (Janez Pate, Zoran Ubavič, Nenad Podgajski, Ilija Kitič, Stane Komočar, Miran Pavlin in kasneje tudi Aleš Čeh, Mladen Rudonja, Amir Karič, Sebastjan Cimerotič ...). Ti igralci so v prvem letu osvojili prvo mesto v peti ligi in kasneje uspešno nastopali v višjih ligah. V zgodbo so bili vključeni tudi najbolj zvesti navijači Green Dragonsi, ki so idejo o novem vzponu podpirali od samega začetka. Ne glede na to, da je moštvo prvo leto igralo v 5. ligi so redno obiskovali tekme doma in v gosteh ter podpirali nogometaše do ponovnega prihoda v prvo ligo. Da je ideja prava, so dokazovali tudi dobri obiski tako na domačih kot gostujočih tekmah. Prehod v višje lige je bil hiter in v večji meri neproblematičen. Kot član Akademske športne zveze Olimpija, je klub leta 2007 pridobil pravico do uporabe imena Olimpija in pričel nastopati pod imenom NK Olimpija Bežigrad. Že leto kasneje se je preimenoval v NK Olimpija Ljubljana. Dne 3. 5. 2009 je Olimpija v tekmi druge lige premagala Zagorje in se s tem uvrstila v prvo ligo (<http://www.nkolimpija.si>., 2016).

Prvo sezono v najvišjem slovenskem nogometnem tekmovanju je Olimpija zaključila na 4. mestu in se uvrstila v kvalifikacije za Evropsko ligo, kar je klubu uspelo tudi v sezoni 2010/2011. V sezoni 2012/2013 je Olimpija dosegla drugo mesto in se uvrstila v kvalifikacije za ligo Europa. V naslednji sezoni 2013/2014 je spet sledil padec kakovosti in na kocu je pristala na sedmem mestu (<http://www.prvaliga.si>., 2016).

Po povratku v najvišji rang tekmovanja Olimpiji še ni uspelo pripeljati svojo barko na pota stare slave. Še vedno je prisotno preveč nihanja v kakovosti iz sezone v sezono. Vendar pa se nakazujejo smernice, da ob kakovostnem delu in pravi organizaciji, Olimpija spet postane eden vodilnih klubov slovenskega nogometa.

1.4. Model socialne stratifikacije

Če izhajamo iz dejstva, da katera koli dejavnost sama po sebi ni ne dobra ne slaba, temveč je takšna, kot so ljudje, ki se ukvarjajo z njo. Potem to prav gotovo velja tudi za nogomet. Za proces spoznavanja igralcev NK Olimpija smo uporabili poenostavljen sistem socialne stratifikacije, ki sicer zavzema veliko več kategorij in kompleksnejšo strukturo različnih elementov modela. »S pojmom socialna stratifikacija označujemo celovitost socialnih razlik, ki nastajajo med ljudmi v procesu ustvarjanja in delitev materialnih in duhovnih dobrin« (Petrovič in Doupona, 1996, str. 158).

»Vsem pomembnejšim stratifikacijskim teorijam je skupna trditev, da je družba sestavljena iz različnih slojev (stratum=sloj). Posamezne teorije se razlikujejo predvsem po kriterijih, ki jih uporabljajo za razdelitev družbe. Kriteriji so običajno rasa, regija, poreklo, premoženjsko stanje, višina dohodka, poklic, izobrazba, spol, starost, pomen dela, življenjski stil itd. Nekatere kriterije posameznik zadovoljuje brez svoje volje, skratka so mu že dani ob rojstvu, medtem ko druge pridobiva tekom življenjskih aktivnosti. Na osnovi tega govorimo o pasivnem in aktivnem statusu posameznika ali skupine« (Petrovič in Doupona, 1996, str. 166).

Če upoštevamo načelo kibernetičnega modeliranja, je zgradba modela socialne stratifikacije hierarhična in sicer na treh različnih ravneh. Najvišja raven sistema predstavlja obstoj enotne dimenzije, ki jo opredelimo kot generalni socialni status. Le ta ima zelo širok obseg, saj opisuje položaj posameznika iz različnih med seboj povezanih vidikov.

V okviru sistema »socialni status« so z modelom predvideni trije podsistemi:

- Socializacijski podsistem (edukativni status, bazični rezidencialni status),
- Institucionalni podsistem (profesionalni status, družbeno politični status, politični status) in sankcijski podsistem (bazični ekonomski status, življenjski status, aktualni rezidencialni status).

Socializacijski podsistem je odgovoren za pripravo posameznika, da prevzame določen položaj v mreži vlog institucionalnega podsistema.

Institucionalni podsistem odgovarja za položaj posameznika v sistemu institucionaliziranih družbenih vlog.

Sledi še sankcijski ali posledični podsistem, ki je odgovoren za vrednotenje in družbeno evaluacijo opravljanja vlog in v institucionalnem podsistemu.

Edukativni status je odgovoren za stopnjo posameznikove izobrazbe, izobrazbe njegovih staršev in strukturo njihove kvalifikacije, ki jim je priznana na njihovem delovnem mestu.

Bazični rezidencialni status je odgovoren za značilnosti kraja, iz katerega posameznik izhaja. Z njim dobimo pomembne informacije za ugotavljanje pogojev in okoliščin, v katerih je potekal proces socializacije. Družbenopolitični status je odgovoren za položaj v hierarhični mreži družbenopolitičnih vlog, profesionalni status pa za položaj posameznika v hierarhiji profesionalnih vlog, determiniran z regulatorji, ki so v funkciji družbeno- ekonomskih odnosov in družbene delitve dela.

Bazični ekonomski status odgovarja za količino materialnih dobrin, ki so v lasti družine in sicer le tistih materialnih dobrin, ki pomenijo povečan družinski standard. Aktualni rezidencialni status pa je odgovoren za značilnosti kraja, v katerem posameznik prebiva v aktualnem trenutku.

To so le pomembnejše razsežnosti v modelu strukture socialnega statusa in vse skupaj pripomorejo k definiranju splošnega položaja posameznika v družbi. Potrebno je omeniti tudi interaktivni vpliv vseh omenjenih dimenzij na oblikovanje socialnega statusa (Haralambos in Holborn, 2001).

1.5. Identiteta

»Identiteta pomeni istovetnost. Torej ko govorimo o identiteti, govorimo o sliki in o občutju, ki ga ima človek o samem sebi. Nastane tako, da sam sebe zaznavam, se v sebi prepoznam, se izražam in da drugi mene prepoznajo, zaznavajo... Torej ima ime identiteta več obrazov: jaz vidim sebe in vidijo me drugi« (Tušak in Bednarik 2002, str. 243).

Mnogi avtorji razlagajo identiteto preko tako imenovanega občutja identitete. Pri tem izhajajo iz Eriksonove opredelitve, v kateri avtor predpostavlja, da je identiteto mogoče proučevati le preko občutja samega sebe, oziroma preko občutja identitete. Erikson meni, da to občutje temelji na celoti devetih občutij samega sebe: subjektivno občutje osebne celovitosti, občutje časovne nepretrganosti, občutje čustvene zavzetosti, občutje različnosti, občutje ontološke zavesti, občutje avtonomije, občutje samokontrole, procesi samovrednotenja v primerjavi z drugimi in procesi integracije vrednot in identifikacije (Kobal, 2000).

Pogosto se identiteto definira kot kombinacijo esencialnih psihičnih kvalitet, ki karakterizirajo in diferencirajo osebo. Znotraj identitete pa se dela razlika med objektivno in subjektivno identiteto. Objektivna identiteta se določa po jasnih objektivnih karakteristikah, kot so: fizične značilnosti posameznika, ime, biografske značilnosti, itd. Tudi določene psihološke značilnosti lahko z merjenjem postanejo

objektivne, npr. stališča, osebnostne lastnosti, itd. Subjektivna identiteta je osebna, psihična, izkustvena stran objektivne identitete (Ule, 2000).

Struktura identitete (Ule, 2000, str.478)

Socialna identiteta		Osebna identiteta	
<i>Skupinska identiteta</i>	<i>Identiteta vlog</i>	<i>Telesna identiteta</i>	<i>Jaz sem</i>
Pomembni Mi,Vi,Oni	Pomembni drugi (ti, on)	Elementarno telo	Egocentrizem
Posplošeni Mi, Vi, Oni	Posplošeni drugi (ti,on)	Posplošeno telo	Inividualizem
Univerzalni Mi, Vi, Oni	Univerzalni drugi (ti, on)	Sociokulturno telo	Biografija

Osebna identiteta je skupek občih osebnih znakov, karakterističnih za neko osebo, po katerih se ta oseba razlikuje od ostalih. Družbena identiteta pa je skupek občih in osebnih znakov, karakterističnih za neko skupino ljudi, po kateri se ta razlikuje od ostalih. Družba je skupnost ljudi in celostnost njihovih članov. Lahko pa je skupinska identiteta posameznika tako močna, da se njegova lastna osebna identiteta v njej izgublja (Južnič, 1993).

»Športno identiteto lahko definiramo kot stopnjo, do katere se posameznik identificira z vlogo športnika. Športna identiteta je del posameznikove self – identitete, ki omogoča veljavo in pomen iz udejstvovanja v športu in vadbi. Velikost športne identitete kot dela self – identitete je odvisna od njihove predanosti, vključenosti, lastne vrednosti in pomena, ki ga ljudje črpajo iz športnega udejstvovanja. V naj ožjem primeru je športna identiteta kognitivna struktura ali self –shema, ki vodi in organizira procesiranje s selfom povezanih informacij. V najširšem smislu pa je športna identiteta socialna vloga ali poklicni self imidž. V tem primeru na stopnjo, do katere se posameznik označuje kot športnik, pomembno vplivajo družinski člani, prijatelji, trenerji in mediji« (Tušak in Bednarik, 2002, str. 250- 251).

»Športno udejstvovanje vpliva praktično na vse stebre identitete. Telesni vidik identitete je pri športnikih prav gotovo zelo močan – telo je uporabljeno v namen, da ustvari identiteto. Uspehi imajo lahko močan vpliv na materialni vidik, v letih gibanja v športnih krogih je pogosto tudi socialna mreža definirana skozi šport. Delo in dosežki so tako ali tako skoraj sinonim za šport in prav gotovo športna aktivnost pomembno definira tudi vrednostno področje osebnosti« (Tušak in Masten, 2002, 244-245).

»Seveda je povezanost športne identitete z vrhunskimi dosežki obojestranska, izoblikovana športna identiteta služi kot referenčni okvir in eno izmed najmočnejših športnikovih orodij pri samopotrjevanju, zato je njihova športna identiteta tudi ključnega pomena za ohranitev visoke stopnje motiviranosti in pripravljenosti na delo in trening, kar omogoča ne le enkratno pač pa stalno oz. kontinuirano doseganje vrhunskih športnih dosežkov pri športnikih« (Tušak in Faganel, 2004, str.132).

1.6 Predmet, problem in namen dela

Z ustanovitvijo lastne države smo Slovenci dobili priložnost, da se kot majhen narod uveljavimo v Evropi in v svetu tudi na področju športa. Med drugim tudi na tako prestižnem področju kot je nogomet.

Kot mlada država brez dolgoletne tradicije, pa je z uvrstitvijo Slovenske nogometne reprezentance na zaključni turnir evropskega prvenstva v Belgiji in na Nizozemskem, nogomet dobil povsem nove razsežnosti. Glede na odziv gledalcev, navijačev in nasploh vseh Slovencev, nogomet postaja vse pomembnejša stvar v socialnem, političnem in ekonomskem smislu. Uspeh slovenske reprezentance je prav gotovo ugodno vplival tudi na razvoj klubskega nogometa. Vendar pa je na tej ravni še veliko rezerv, saj je dobro organiziranih klubov malo. Eden takih primerov je prav gotovo tudi NK Olimpija, ki je nekoč veljala za sinonim nogometa v Sloveniji. Prišlo je črno obdobje in potrebno je bilo začeti od začetka.

Problem naloge bo raziskati nekatera razmišljanja igralcev NK Olimpija o sebi, predvsem s stališča identitete in razlogov, zakaj se ukvarjajo z nogometom. Nogomet kot kolektiven šport je sestavljen iz mnogih dejavnikov, ki vplivajo na končni rezultat. Predvsem pa je sestavljen iz skupine različnih posameznikov, katere je potrebno čimbolj uskladiti in usmeriti k skupnemu cilju. Zato je dobro, poleg motoričnih sposobnosti, vedeti tudi kako igralci razmišljajo in kakšna je njihova predstava o sebi, treningih in svojih sposobnostih. V tej nalogi bomo skušali analizirati razmišljanja igralcev o socialni, osebni, športni identiteti, zadovoljstvu preko nogometa, vzrokih za ukvarjanje z nogometom in ugotoviti nekatere socialno demografske značilnosti.

Ulejeva je definirala identiteto kot način, na katerega se posameznik ali kolektivitete razlikujejo v primerjavi z drugimi posamezniki ali kolektivitetami in da so identitete sestavljene iz podobnosti in razlik – to sta dinamična principa identitete in srce

socialnega življenja (Ule, 2000). Že iz same definicije je razvidno, da je identiteta pomemben dejavnik vsakega osebk, v bistvu nas naredi drugačnega od drugih. Nogomet je šport v katerem sodeluje mnogo različnih ljudi, kar pomeni tudi mnogo bolj ali manj različnih identitet. Ker pa identiteta ni statičen pojav prav gotovo nanjo vpliva tudi ukvarjanje z športom, v tem primeru z nogometom. Seveda pa tudi naša identiteta pogojuje na kakšen način se ukvarjamo s športom, kakšen je odnos do njega in kako vidimo sebe znotraj njega. Vsi ti dejavniki gotovo vplivajo na posameznikovo osebnost in v današnjem vrhunskem športu lahko uspejo le prave osebnosti. Vsi ti podatki pa so prav gotovo lahko v pomoč trenerju za uspešnejše vodenje ekipe.

»Mucchielli (1992) predpostavlja, da je občutenje identitete v tesni zvezi s samozavedanjem. Členi ga na sveženj občutij, ki temeljijo na zadnjih dveh procesih Eriksonove razčlenbe občutij identitete; to je na proces vrednotenja ter proces integracije in identifikacije. V tem kontekstu je mogoče Mucchiellijevo (1992) razlago posameznih občutij identitete strniti na 7 področij občutenja identitete. To so: občutje svojega materialnega obstoja, občutje celovitosti in koherentnosti, občutje časovne kontinuitete, občutje pripadnosti, občutje različnosti, občutje avtonomije in občutje lastne vrednosti« (Kobal, 2000, str. 28).

»Identifikacija nogometašev se ne razlikuje od identifikacije ostalih športnikov, bodisi da gre za individualne ali kolektivne športe. Kot otroci se največkrat istovetijo z raznimi športnimi zvezdami in se na vsak način skušajo približati svojemu vzorniku. Kasneje, ko športnik izoblikuje svojo identiteto, jo skuša uveljaviti v družbi, kot tudi znotraj moštva, bodisi v obliki kapetana moštva, vodja moštva ali enostavno kot član moštva. Vsakdo ima svojo vlogo in prispevek k celotni identifikaciji nekega kluba ali skupine« (Stojanovič, 1998, str. 5).

Vrhunski šport postaja vse bolj zahteven in vedno bolj sega v mladostno obdobje posameznika in s tem ostaja vse manj časa za ukvarjanje z drugimi stvarmi. V prvi vrsti je mnogokrat zapostavljeno izobraževanje in potrebno je veliko odrekanja. Zato je pomembno kako športniki vrednotijo ta čas, ki ga namenijo za ukvarjanje z nogometom in kakšni so motivi ukvarjanja z športom ter za katere dejavnosti namenjajo preostanek časa. Ukvarjanje s športom pa je v veliki meri odvisno od ozaveščenosti in stopnje izobrazbe staršev. Znano je, da imajo otroci v sedanjem času v povprečju za eno stopnjo višjo izobrazbo od svojih staršev. Če nogometaše postavimo ob bok drugim vrhunskim športnikom, lahko opazimo skupno lastnost: težave pri usklajevanju izobraževanja z njihovimi športnimi obveznostmi.

Namen naloge je torej ugotoviti socialno demografske značilnosti igralcev NK Olimpija, njihove razloge ukvarjanja z nogometom, ugotoviti njihovo osebno, socialno in športno identiteto ter ugotoviti ali obstajajo statistično značilne razlike med dvema različnima obdobjema in dobljene rezultate tudi pojasniti. Prvo obdobje sega v sezono 1999/2000. Podatki iz druge sezone so zbrani v obdobju 2013/2014. V obeh

obdobjih je NK Olimpija tekmovala v 1.slovenski nogometni ligi. V sezoni 1999/2000 je dosegla sedmo mesto od dvanajstih ekip. Medtem, ko je v sezoni 2013/2014 dosegla prav tako sedmo mesto od desetih ekip.

1.7 Pregled nekaterih dosedanjih raziskav

Dosedanje raziskave na področju socialno demografskih značilnosti nogometašev so privedle do nekaterih naslednjih zaključkov :

- Udeleženci v različnih športih imajo različne položaje na teh dimenzijah socialnega razlikovanja (Verdenik, 1996)
- Športniki imajo v povprečju višji položaj na dimenziji socialnega razlikovanja (Verdenik ,1996)
- Motorične sposobnosti so v veliki meri odvisne od socialnega položaja udeležencev ali položaja njihovih staršev (Verdenik ,1996)

Ugotovitve nekaterih raziskav, ki se ukvarjajo z socialnim statusom športnikov :

- Socialno razlikovanje in razzlojevanje sta v največji meri odgovorna za dejstvo, da športne dejavnosti niso enakomerno distribuirane po vseh socialnih kategorijah (Petrovič in Doupona, 1996)
- Veliko predhodnih raziskav je potrdilo, da je predvsem izobrazba in z njo povezana pripadnost določenim družbenim socialnim skupinam izredno pomemben dejavnik za vključevanje posameznika v športne aktivnosti (Petrovič in Doupona, 2000)
- Na osnovi dobrega poznavanja motivacije športnika bi tako lahko določili, v kakšni meri se bo športnik z določenim športom identificiral. Osebnostne lastnosti pa se niso izkazale kot dovolj dober napovedovalec športnikove identitete (Bajec, 2003)
- Nizki socialni položaj in vse posledice, ki so z njim povezane, je tisti dejavnik, ki omejuje vrhunске dosežke (Verdenik, 1996)
- Nogometaši so v povprečju končali srednjo šolo, porabijo veliko časa za trening in še več za pot na trening, ocenjujejo se za uspešne nogometaše (Stojanovič, 1998)
- Primerjava reprezentantov Slovenije in nogometašev 1. slovenske nogometne lige pokaže, da so reprezentanti v svojih odgovorih bolj stabilni, kar je posledica večje starosti in večjih nogometnih in življenjskih izkušenj in so nekoliko nižje izobraženi kot igralci 1. slovenske nogometne lige (Stojanovič, 1998)
- Problem izobraževanja vrhunskih športnikov ostaja še vedno odprt. Povprečna stopnja izobrazbe staršev in igralcev je srednja šola. Igralci

niso presegli stopnje izobrazbe svojih staršev, kar lahko povežemo z obveznostmi, ki jih nalaga profesionalen odnos nogometašev, tako da nogometaši v fazi izobraževanja niso razvili vseh svojih sposobnosti (Pepelnak, 2001).

1.8. Cilji proučevanja

Glede na predmet in problem smo si zastavili naslednje cilje :

1. Ugotoviti nekatere socialno demografske značilnosti igralcev NK Olimpija.
2. Ugotoviti vzrok ukvarjanja se z nogometom in zadovoljstvo preko nogometa igralcev NK Olimpija.
3. Ugotoviti kakšna je osebna, socialna in športna identiteta igralcev NK Olimpija.
4. Primerjati značilnosti igralcev v obdobju več kot deset let.

1.9. Delovne hipoteze

H1. Igralci iz različnih obdobjih navajajo drugačne vzroke za ukvarjanje z nogometom

H2. Obstajajo statistično značilne razlike med obema obdobjema pri odgovorih o osebni identiteti

H3. Obstajajo statistično značilne razlike med obema obdobjema pri odgovorih o socialni identiteti

H4. Obstajajo statistično značilne razlike med obema obdobjema pri odgovorih o športni identiteti

H5. Obstajajo statistično značilne razlike med obema obdobjema pri odgovorih o zadovoljstvu preko nogometa

2. METODE DE LA

2.1. Vzorec merjencev

Podatki so bili zbrani na osnovi analize anketnega vprašalnika dvaindvajsetih igralcev NK Olimpija v sezoni 1999/2000 in devetnajstih igralcev prvega moštva NK Olimpija v sezoni 2013/2014.

2.2. Vzorec spremenljivk

1. Socialno demografska struktura (13)
2. Vzrok za ukvarjanje z nogometom (6)
3. Socialna identiteta (6)
4. Osebna identiteta (12)
5. Zadovoljstvo preko nogometa (14)
6. Športna identiteta (10)

2.3. Metode obdelave podatkov

Dobljeni podatki so bili obdelani s pomočjo statističnega računalniškega paketa SPSS. Za vse spremenljivke so bili izračunani osnovni statistični parametri. Za ugotavljanje razlik bomo uporabili metodo t test za neodvisne vzorce, opravljeno je bilo tudi preverjanje homogenosti variance.

3. REZULTATI Z RAZPRAVO

3.1. Socialno demografska struktura

Glede na vse omenjene značilnosti nogometa, od najpomembnejše postranske stvari na svetu, političnega, ekonomskega, socialnega pomena, ne le za posameznika, temveč tudi za množice ljudi širom sveta, se postavlja vprašanje kdo pa sploh so tisti, ki se ukvarjajo s tem športom?

Socialno demografsko strukturo nogometašev Olimpije bomo ugotavljali s pomočjo naslednjih spremenljivk: starost, zakonski stan, število otrok, strinjanje partnerja za ukvarjanje s športom, regija oziroma država iz katere igralec prihaja, značilnost kraja, stanovanjske razmere, izobrazba igralcev, izobrazba staršev, ukvarjanje staršev z športom, spremljanje sinove kariere.

Glede na cilje raziskave, metode obdelave podatkov in na same spremenljivke, smo dobili določene vrednosti, ki kažejo značilnosti moštva. Tako smo s pomočjo osnovne statistike prikazali predvsem socialno podobo, zadovoljstva, uspehe in identiteto igralcev.

Dobljene vrednosti smo razdelili v posamezne sklope in skupine, ki nam omogočajo celovitejšo podobo moštva.

3.1.1. Starost igralcev

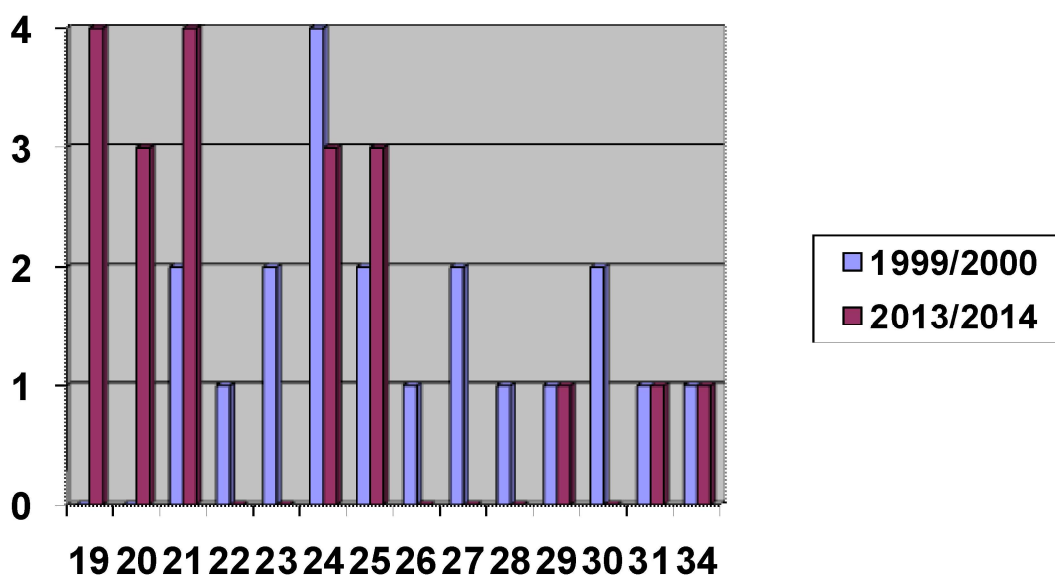
Dandanes v bistvu ni več tako pomembno koliko je igralec star, pač pa je pomembna predvsem njegova kvaliteta. Kajti praksa kaže, da že tudi relativno mladi igralci dosegajo vrhunske uspehe, prav tako pa se je starostna meja igralcev, ki lahko igrajo na najvišjem nivoju, premaknila krepko čez trideseta. Starejši igralci imajo praviloma več izkušenj, mlajši pa večje fizične sposobnosti in zagnanosti.

Povprečna starost igralcev v sezoni 1999/2000 je 25, 36 let. Najmlajši je bil star 20 let, najstarejši igralec pa 34 let. Največ igralcev je bilo starih 24 let. To, da ni bilo igralca mlajšega od dvajset let lahko kaže, da so se v klubu odločali za nekoliko izkušenejše igralce in usmerjenost kluba k trenutnim rezultatom. V primerjavi z igralci NK HIT Gorica, ki so nekoliko mlajši, saj je povprečna starost 23,9 let, je bilo ugotovljeno, da v primorskem klubu več mlajših igralcev dobi priložnost za svojo afirmacijo na športnem področju (Pavlin, 2001). Vendar pa zanemarjanje lastnega mladega kadra prav gotovo ni dobro za prihodnost kluba, niti s stališča moštva kakor tudi s finančnega stališča. Saj so mladi igralci, ki predstavljajo lastni kader cenejši in so lahko dobra investicija, ki prinaša večje dobičke kot trenutni uspeh. Od igralcev Olimpije pa so še starejši igralci NK Maribor, saj je njihova povprečna starost 26 let.

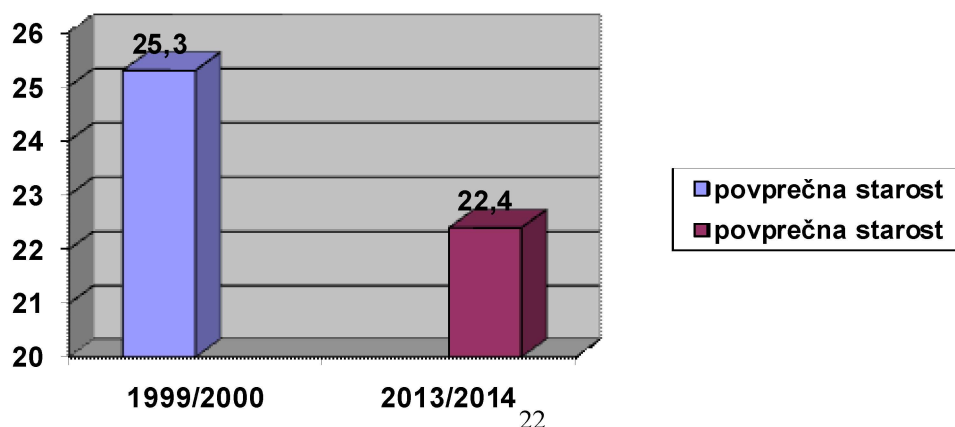
To jasno kaže na usmerjenost kluba k nakupu uveljavljenih in izkušenejših igralcev (Pepelnak, 2001).

V sezoni 2013/2014 je bila povprečna starost igralcev 22,4 leta. Najmlajši je bil star 19 let, najstarejši pa 31 let. Večina igralcev, kar 89,4 % je starih 25 let ali manj. V primerjavi z obdobjem 1999/2000 je večina igralcev mlajših od takratnega povprečja in kaže na drugačno usmerjenost kluba.

Graf 1 : Starost igralcev NK Olimpija

Graf 2: Povprečna starost igralcev NK Olimpija

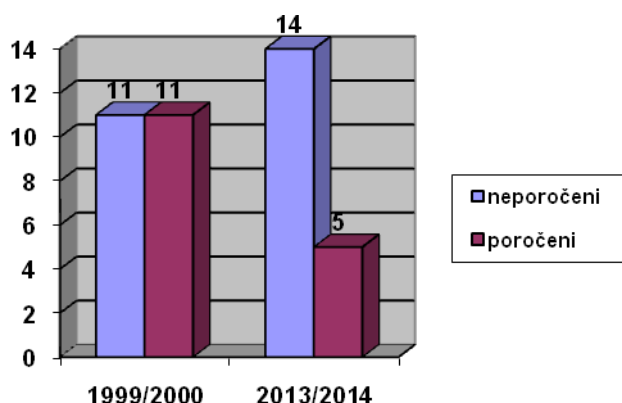
3.1.2. Zakonski stan

Osnova družbe in družbene ureditve je prav gotovo družina in si je težko predstavljati, kako bi družba delovala brez nje. Družina predstavlja primarno institucijo družbe. »Družina je zlasti pomembna z vidika otroka, ker otrok v njej pridobiva izkušnje in sprejema stališča, ki so usodnega pomena za vse njegovo življenje« (Kuvačič, 1987, str.56). » V zadnjem času so novi pogledi na družino postavili pod vprašaj mnoge predpostavke bolj tradicionalnega stališča. Ti pristopi ne predpostavljajo, da je družina neizbežna – dejansko so odkrito kritični do družine« (Haralambos in Holborn, 2001, str.325). Vendar pa na splošno velja, da družina predstavlja nekaj dobrega. Osnovno obliko družine tvorita partnerja in njun otrok. Odnosi znotraj družine odločilno vplivajo na razvoj otroka in njegove osebnosti. Za vzgojo otrok sta pomembna in odgovorna tako oče kot mati. Prvi korak k oblikovanju družine pa je najti primerne partnerja.

Želja skoraj slehernega človeka je najti partnerja, s katerim bi preživel nadaljnjo življenjsko pot in si ustvaril družino. Za športnika so prav gotovo pomembne družinske razmere v katerih je živel kot otrok in razmere, ki si jih ustvari s svojo družino. Saj mu podpora družine pomaga preiti številne ovire na njegovi športni poti. Problem pa je v tem, da vrhunski šport, kakor tudi družina, terjata veliko časa, s tem posledično prihaja do še večjih odpovedovanj, usklajevanj in kompromisov, ki so potrebni za uspešno zvezo. Drugi problem je današnja civilizacija, v kateri zakonska zveza izgublja svoj pomen. Mladi se vedno manj in vedno pozneje odločajo za ta korak, ki prinaša več odgovornosti in odrekovanja, tega pa niso vajeni. Partnerji pa se vse redkeje odločajo za otroka. Padanje moralnih vrednot pa vse pogosteje privede do prekinitve partnerske ali zakonske zveze, namesto reševanja nastalih problemov. Pri tem pa so največkrat prikrajšani otroci, ki ne dobe podpore tam, kjer jo najbolj potrebujejo, v družini.

Zanimalo nas je, koliko igralcev NK Olimpija je poročenih.

Graf 3 : Zakonski stan

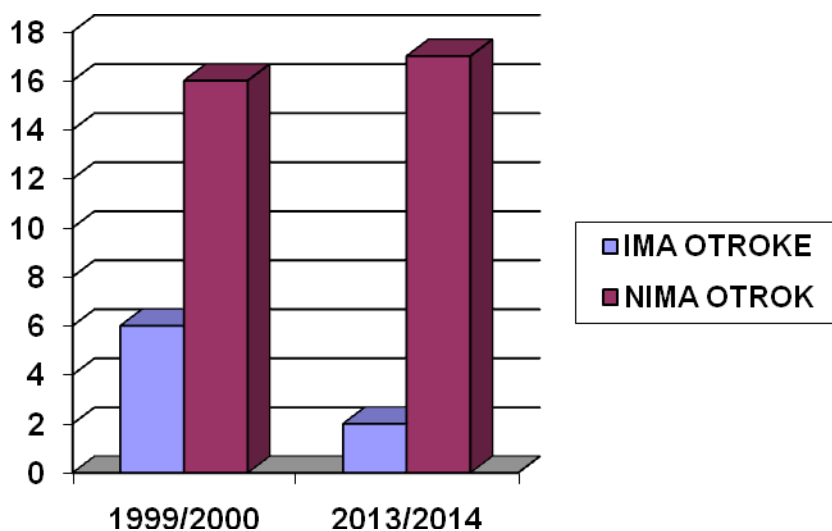

V članskem moštvu NK Olimpija v sezoni 1999/2000 je polovica igralcev poročenih, polovica pa neporočenih. Podobne rezultate najdemo tudi pri drugih slovenskih klubih (Maribor, Sežana), nekoliko nižji odstotek pa zasledimo pri igralcih Hit Gorica, kjer je le 33 % igralcev poročenih oziroma živi z partnerjem (Pepelnak, 2001; Pavlin, 2001). V sezoni 2013/2014 pa je 14 igralcev neporočenih, kar predstavlja kar 73 % in le 5 poročenih kar predstavlja 27 % igralcev. Razlika med obema sezonama je pričakovana, saj je razlika v povprečni starosti igralcev skoraj tri leta.

3.1.3. Število otrok

Otroke je treba vzgajati, družina pa je že po svoji naravi najprimernejša institucija za vzgojo. Toda tempo življenja in kriza moralnih vrednot, nista prizanesla niti zakonu kakor tudi ne družini. Ob profesionalnem odnosu športnika, prezaposlenosti matere, je vedno težje usklajevati družinske obveznosti. Vrhunski šport zahteva ogromno časa in odrekanja, prav tako pa terja tudi partnerska zveza, še posebej če je prisoten otrok.

Graf 4 : Prisotnost otroka

Iz grafa je razvidno, da ima le šest igralcev sezone 1999/2000 že otroke, šestnajst pa jih nima. Trije niso odgovorili na vprašanje in ker predvidevamo, da zato, ker pač nimajo otrok, smo jih obravnavali kot igralce brez otrok. Najstarejši otrok je star šest let. Če primerjamo nogometaše drugih klubov (Maribor, Sežana) vidimo, da je tudi tam precej večje število igralcev brez otrok, kot z otroci in sicer devet igralcev Maribora od dvaindvajsetih ima otroka, ter trije igralci Sežane od dvaindvajsetih imajo

že otroka (Pavlin, 2001). Prav tako v sezoni 2013/2014 večina igralcev NK Olimpije nima otrok. Le dva igralca imata vsak po enega otroka.

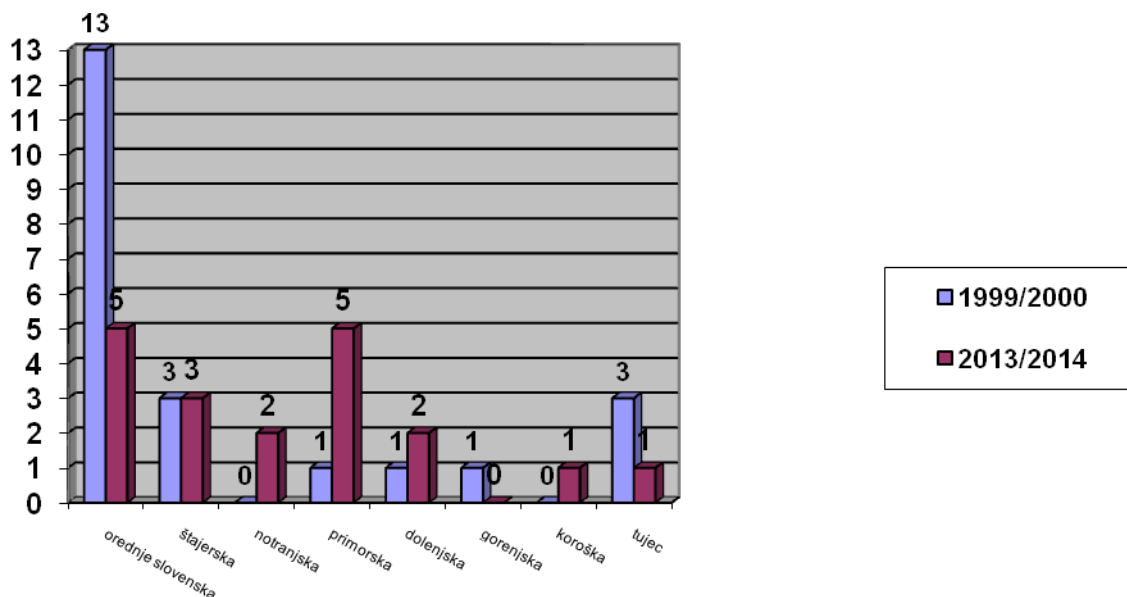
3.1.4. Partnerjevo strinjanje za ukvarjanje z nogometom

Kot smo že omenili ukvarjanje z športom, predvsem vrhunskim, zahteva od športnika veliko truda za uspešno zvezo. Prav tako zahteva veliko truda in pomoči tudi s partnerjeve strani. Eden od pogojev za uspešno zvezo in nastanek družine je vsekakor partnerjevo strinjanje za njegovo ukvarjanje z športom.

V sezoni 1999/2000 je bilo 16 igralcev NK Olimpija poročenih, oziroma so živeli v izven zakonski zvezi. Od vseh šestnajst se le ena življenjska sopotnica ni strinjala z partnerjevim ukvarjanjem z športom. Šest igralcev ni bilo v nikakršni zvezi, zato na to vprašanje niso odgovorili. V sezoni 2013/2014 pa se dva partnerja ne strinjata z partnerjevim ukvarjanjem s športom. Prav tako dva nista odgovorila na vprašanje, zato sklepamo da nista bila v nikakršni zvezi.

3.1.5. Regija(država) iz katere prihaja igralec

Graf 5 : Regija igralcev NK Olimpija

Zasedba članskega moštva v klubih na profesionalni ravni je po navadi precej pestra glede na to iz katerih koncev Slovenije prihajajo. Vendar pa je jedro ekipe po navadi iz regije v kateri se nahaja klub. Moštvo pa sestavljajo tudi igralci, ki prihajajo iz

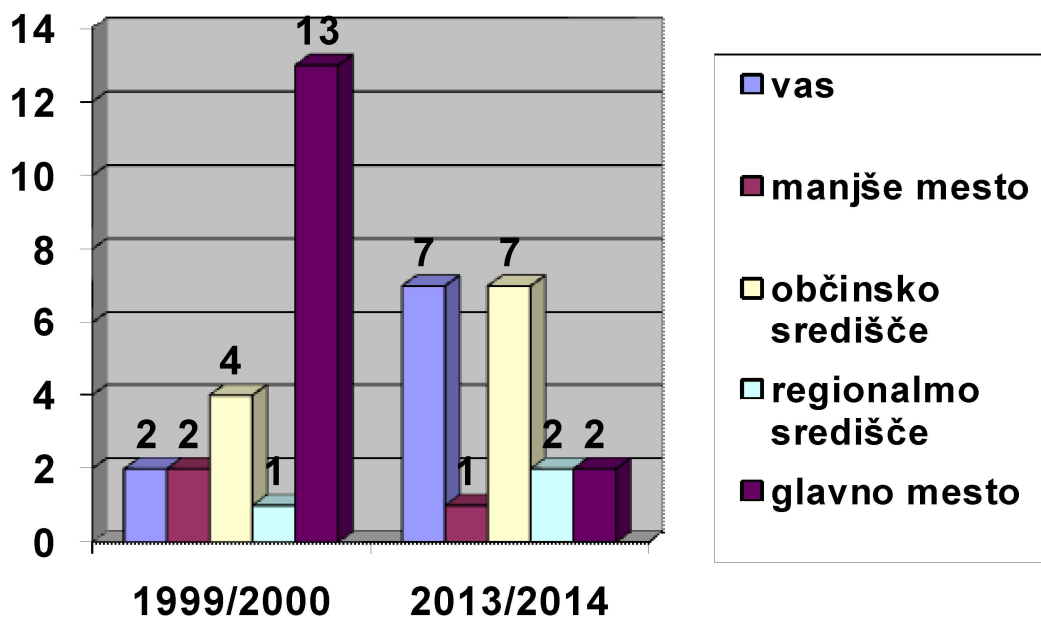
drugih držav. Pri nas so še posebej zaželeni igralci iz nekdanje skupne države, ki pa pogosto ne upravičijo nakupa.

Kot lahko izberemo iz grafa je sestava nogometašev Olimpije regionalno kar pestra, čeprav večina igralcev v sezoni 1999/2000 prihaja iz domače regije, medtem ko so v sezoni 2013/2014 bolj enakomerno porazdeljeni po regijah, čeprav jih je še vedno največ iz domače regije, kakor tudi s primorske. V sezoni 1999/2000 so bili v ekipi trije tujci, v sezoni 2013/2014 pa le eden.

3.1.6. Značilnosti kraja bivanja

Ne moremo mimo dejstva, da ima okolje, prav tako kakor družina pomemben vpliv na razvoj posameznika. Značilnosti kraja bivanja kar v veliki meri vplivajo na športno aktivnost (Petrovič in Doupona,1996).

Graf 6 : Značilnosti kraja bivanja

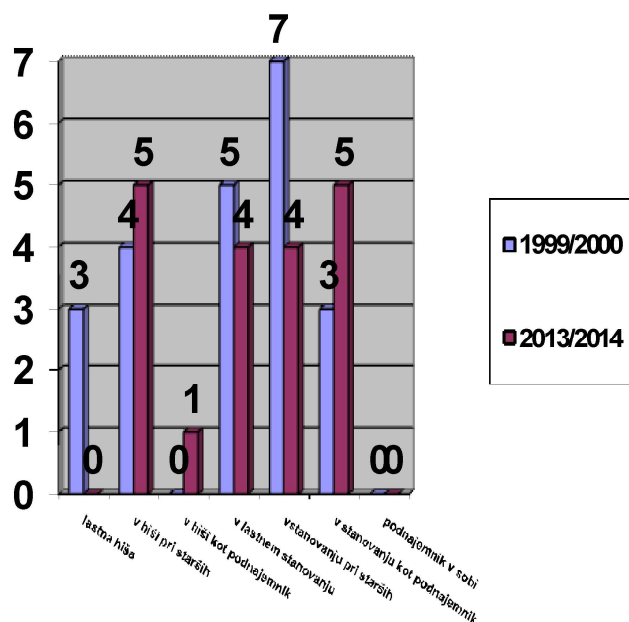
Vidimo, da večin igralcev v sezoni 1999/2000 prihaja iz večjih mest. Največ jih prihaja iz glavnega mesta in sicer 13. Samo štirje pa prihajajo iz vasi ali manjšega mesta. Ker relativno visok odstotek, kar 59 %, prihaja iz kraja kjer je sedež kluba, obstaja verjetnost, da so se tja preselili. Medtem ko v sezoni 2013/2014 kar 36,8 % prihaja iz

vasi. Enak delež jih prihaja iz občinskega središča in le po dva prihajata iz regionalnega središča in prav tako dva iz glavnega mesta.

3.1.7. Stanovanjske razmere

Nakup stanovanja ali hiše je gotovo velik finančni zalogaj tudi za profesionalne športnike, ki praviloma le zaslužijo več kot povprečen prebivalec. Zanima nas v kakšnih stanovanjskih razmerah bivajo nogometaši Olimpije.

Graf 7 : Stanovanjske razmere

V sezoni 1999/2000 največ igralcev (7) še vedno živi v stanovanju pri starših. Prav tako štirje živijo pri starših in sicer v hiši. Ostali ne živijo več pri starših in sicer trije živijo v lastni hiši, pet pa jih živi v lastnem stanovanju. Ostali trije pa živijo kot podnajemniki v stanovanju. Torej enajst igralcev še vedno stanuje pri starših in le pet jih živi na »svojem«. Ostali so podnajemniki. V sezoni 2013/2014 največ igralcev živi v hiši pri starših in kot podnajemnik v stanovanju, v obeh primerih po pet igralcev. Po štirje igralci živijo pri starših v stanovanju in v lastnem stanovanju. Eden igralec je podnajemnik v hiši. Glede na dobljene rezultate lahko sklepamo, da se za življenje pri

starših športniki odločajo bodisi zaradi velikih cen nepremičnin, bodisi zaradi opore in pomoči staršev na športni poti polni ovir.

Za razliko od igralcev Olimpije igralci Gorice pretežno živijo v hiši pri starših, oziroma v lastni hiši, kar lahko pripišemo razlikam v okolju in cenam nepremičnin, ki so v prestolnici precej dražje (Pavlin, 2001).

3.1.8. Izobrazba nogometašev NK Olimpija

»Veliko predhodnih raziskav je potrdilo, da je predvsem izobrazba in z njo povezana pripadnost določenim socialnim skupinam izredno pomemben dejavnik za vključevanje posameznika v športno aktivnost. Še vedno se ne da trditi, ali je ta vpliv vezan predvsem preko izobrazbe na dohodek posameznika in njihov prosti čas ali bolj na zavest o pozitivnih učinkih športa.« (Doupona in Petrovič 2000, str.129).

Že večkrat smo poudarili, da ukvarjanje z vrhunskim športom zahteva celega človeka. Zahteve so vedno večje, podrejenost denarju je vedno večja, kar prinaša tudi večjo gmotno korist vsem vpletenim v ta šport. sočasno pa tudi današnji sistem izobraževanja zahteva vedno več od otrok. Konkurenca za delovna mesta je vedno večja in boljša izobrazba ponuja več možnosti za boljše delovno mesto.

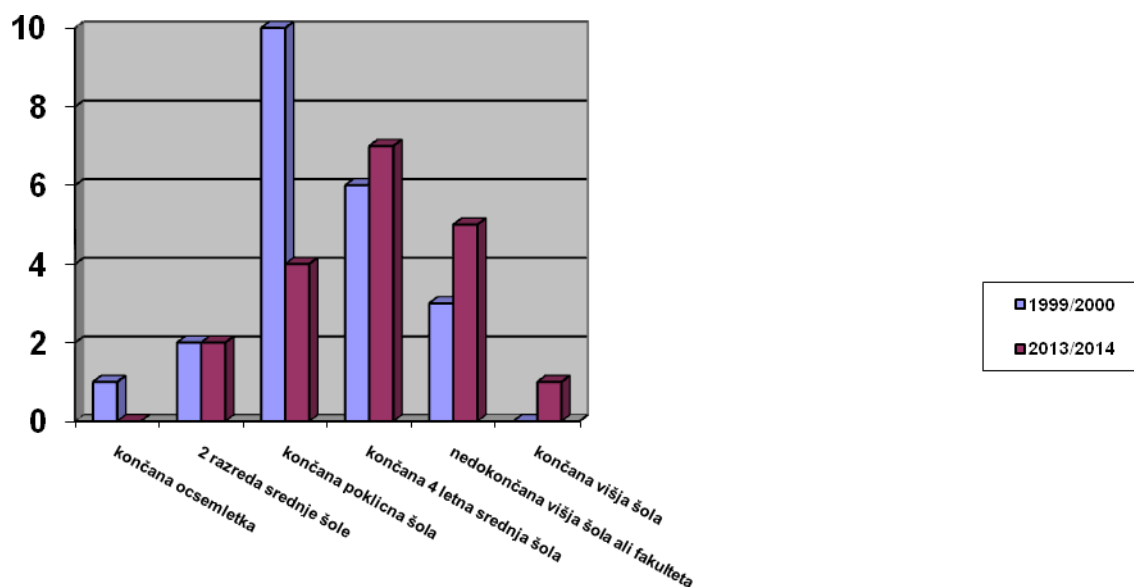
Človekov uspeh na raznih področjih, tudi na šolskem in športnem področju, je odvisen od raznih dejavnikov. Eden pomembnejših je znanje, kaj posameznik že zna. Prav tako je pomembna motivacija, kaj človek hoče in kako hoče. Nenazadnje je pomembno tudi, kaj posameznik more oziroma zmore (Musek, 1977).

Povsem je razumljivo, da je usklajevanje šolskih in športnih obveznosti prej težko kot lahko. Vendar ni nekaj nemogočega. V to nas prepričujejo športniki, ki so ob vrhunskih dosežkih priplezali visoko tudi na lestvici izobraževanja. Pri tem ima verjetno veliko vlogo družina in okolje v katerem se posamezen športnik takrat nahaja. Spodbuda staršev in pravilno usmerjanje ter zavedanje pomembnosti pridobivanja znanja, ugodno vplivajo na pravilne odločitve mladih športnikov. Problem, ki se pojavlja pri nogometaših je predvsem prezgodnja profesionalizacija, pomanjkanje motivacije za izobraževanje in obljube po velikih zasluških. Tako je veliko takšnih, ki opravijo le najnujnejše šolske obveznosti, potem pa se posvetijo le športu. Samo po sebi to ni nič slabega, a žal jih le majhen delež doseže slavo, ki jo sanjajo in le nekoliko več tistih, ki si s športom zagotovijo življenjsko eksistenco. Zato je pomembno, da razmislijo tudi o tem, kaj bodo počeli po končani karieri.

Za lažje usklajevanje šolskih in športnih obveznosti so na šolah organizirani posebni športni oddelki s prilagojenim programom. Problem pa so previsoko postavljeni kriteriji za pridobitev statusa vrhunškega športnika. Poleg tega pa nogomet v Sloveniji še vedno ni dosegel pravega nivoja in spoštovanja, kot ga je deležen drugod po

svetu, kjer so nogometaši cenjeni kot vrhunski športniki z različnimi možnostmi pridobivanja izobrazbe (Pepelnak, 2001).

Graf 8 : Izobrazba igralcev NK Olimpija

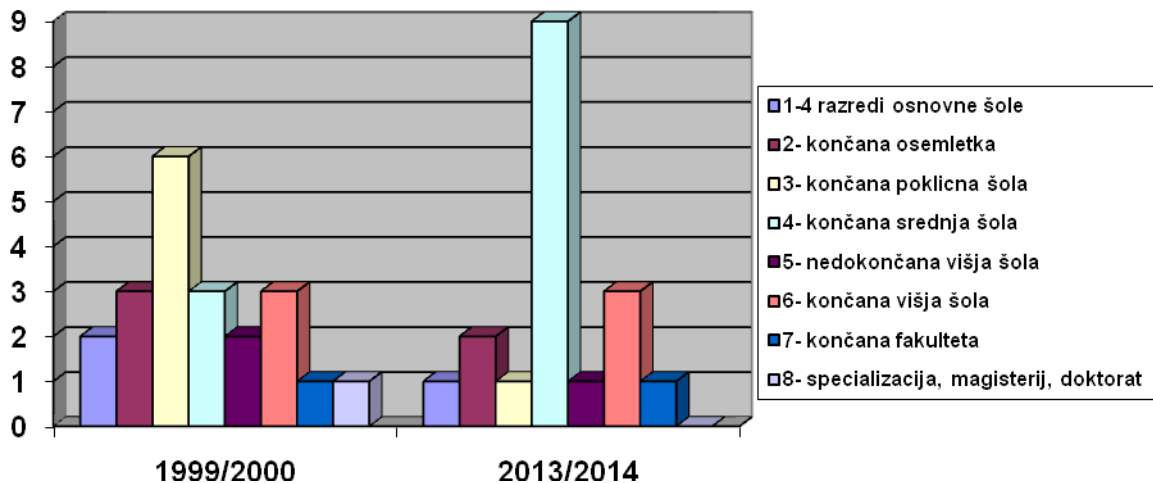

Največ igralcev v sezoni 1999/2000 ima končano poklicno šolo in sicer deset (45,5 %), šest jih je končalo 4-letno srednjo šolo (18,2 %), trije imajo nedokončano višjo šolo ali fakulteto (13,6 %), dva igralca imata končana dva razreda srednje šole (9%) in eden igralec ima končano osemletko. Povprečna izobrazba igralcev je med končano poklicno šolo in končano 4-letno srednjo šolo. V sezoni 2013/2014 ima največ igralcev končano štiri letno srednjo šolo in sicer sedem (36,8 %), potem jim sledi pet igralcev z nedokončano višjo šolo ali fakulteto (26,3 %). Štirje so končali poklicno šolo (21,1 %), dva imata končana 2 razreda srednje šole (5,9 %) in eden igralec ima končano višjo šolo.

3.1.9. Izobrazba staršev igralcev NK Olimpije

Največ mater nogometašev Olimpije v sezoni 1999/2000 ima končano poklicno šolo in sicer šest (28,6 %), po tri matere imajo končano osemletko (14,3 %), štiriletno srednjo šolo in končano višjo šolo, dve pa le štiri razrede osnovne šole (9,5 %). Dve imata nedokončano fakulteto, ena jo je dokončala in ena zaseda najvišjo stopnjo na tej lestvici. Povprečna izobrazba mater nogometašev Olimpije je med poklicno in srednjo šolo.

Graf 9 : Izobrazba mater

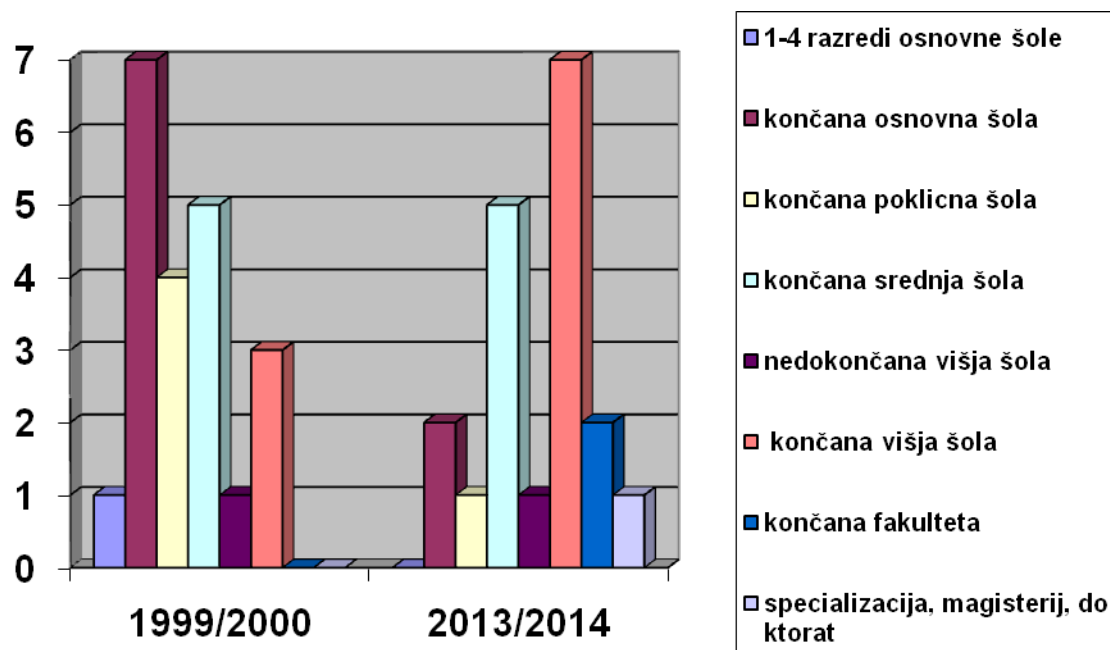

Primerjava povprečne izobrazbe mater igralcev Maribora, Gorice, Sežane (Pavlin, 2001; Pepelnak, 2001) in Olimpije pokaže, da imajo najvišjo izobrazbo matere igralcev Maribora, sledijo ji matere igralcev Olimpije, najnižjo izobrazbo pa imajo matere igralcev Gorice.

V sezoni 2013/2014 ima največ mater igralcev Olimpije končano štiri letno srednjo šolo in sicer devet (47,4 %), tri matere imajo končano višjo šolo (21,1 %), dve imata končano osnovno šolo (10,5 %), po ena pa ima končane štiri razrede osnovne šole, končano poklicno šolo, nedokončano višjo šolo ali fakulteto in ena mama ima specializacijo, magisterij ali doktorat. Povprečna izobrazba mater igralcev Olimpije je končana štiri letna srednja šola in je nekoliko višja od sezone 1999/2000.

Najvišja izobrazba očetov igralcev Olimpije v sezoni 1999/2000 je končana višja šola, in sicer so jo končali trije (14,3 %). Najnižjo izobrazbo ima en oče in sicer končana štiri leta osnovne šole. Največ očetov igralcev Olimpije ima končano osemletko (33,3 %), pet jih ima štiriletno srednjo šolo (23,8 %), štirje pa končano poklicno šolo (19 %). Eden oče ima nedokončano višjo šolo in eden igralec ni odgovoril na vprašanje. Povprečna izobrazba očetov igralcev Olimpije je končana poklicna šola.

Graf 10 : Izobrazba očetov

Pri primerjanju povprečne izobrazbe očetov igralcev Olimpije, Maribora, Gorice in Sežane smo si tudi tukaj pomagali s diplomskim delom Pavlina (2001) in Pepelnaka (2001). Ugotovili smo, da imajo največjo povprečno izobrazbo očetje igralcev Maribora in Sežane z končano srednjo šolo. Najnižje izobraženi so očetje igralcev Olimpije.

V sezoni 2013/2014 ima največ očetov igralcev Olimpije končano višjo šolo in sicer sedem (36,8 %). Pet jih ima končano srednjo šolo (26,3 %), sledita po dva s končano osnovno šolo in končano fakulteto (10,5 %), po en oče ima končano poklicno šolo, nedokončano fakulteto in eden oče ima specializacijo, magisterij ali doktorat. Povprečna izobrazba očetov igralcev NK Olimpije je med končano štiri letno srednjo šolo in nedokončano višjo šolo ali fakulteto.

3.1.10 Primerjava izobrazbe nogometašev in njihovih staršev

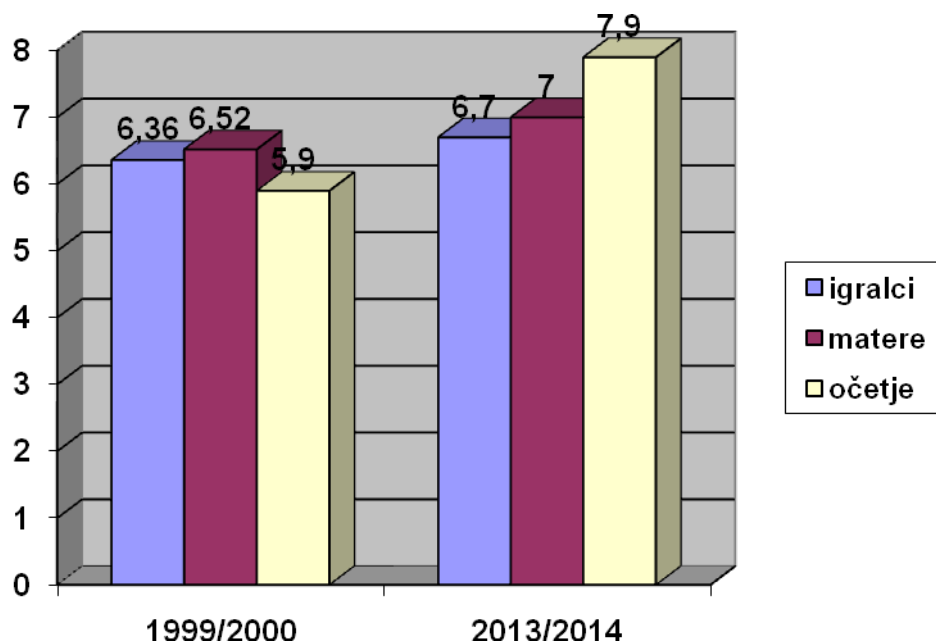
Pri nas v zadnjih letih stopnja izobrazbe ni bila odvisna od finančnih sredstev in s tem povezanih možnosti. Prej bi rekli, da je šlo za stopnjo aplikacije, ki so jih v veliki meri pogojevali starši in pa od naravnih sposobnosti posameznika. V zadnjih letih v Sloveniji zasledimo veliko povečanje števila študentov, vpisanih na univerzo. Glede

na to dejstvo lahko rečemo, da so nogometaši žrtvovali formalno stopnjo izobrazbe zaradi zahtev vrhunškega športa (Pavlin, 2001).

Človekov uspeh pri delu, izobraževanju ali drugih dejavnosti je odvisen: »Najprej od znanja, od tega kar posameznik že zna. Nato od motiviranosti in raznih dinamičnih lastnosti posameznikovega značaja in temperamenta, od tega, kaj posameznik hoče in kako to hoče. Končno je uspeh odvisen tudi od tega, kaj posameznik more oziroma zmore. In prav to zadnje se nanaša na posameznikove sposobnosti ali zmožnosti« (Musek, 1977, str.160).

V tem poglavju bomo primerjali doseženo povprečno stopnjo izobrazbe med igralci in njihovimi starši. Na izobrazbeni lestvici naj bi otroci dosegli eno stopnjo več od svojih staršev.

Graf 11 : Povprečna stopnja izobrazbe igralcev Olimpije in njihovih staršev

6 = končana poklicna šola 7 = končana srednja šola 8 = nedokončana višja šola ali fakulteta

Kot lahko izberemo iz grafa, so igralci Olimpije v sezoni 1999/2000 presegli povprečno izobrazbo očetov ne pa tudi mater. Vendar pa nekaj igralcev nima še dokončane višje šole ali fakultete in če jo bodo uspešno zaključili, bodo prav tako presegli povprečno izobrazbo mater. Ko pogledamo skupno povprečno izobrazbo očetov in mater (6,2), so v povprečju igralci (6,36) presegli stopnjo izobrazbe svojih staršev.

Prav tako so tudi igralci Gorice in Sežane presegli povprečno stopnjo izobrazbe svojih staršev. Le igralci Maribora so v povprečju manj izobraženi od staršev (Pavlin, 2001; Pepelnak, 2001).

V primerjavi z prejšnjim obdobjem igralci Olimpije v sezoni 2013/2014 ne presegajo izobrazbe staršev. Vendar pa ima pet (26,3 %) igralcev nedokončano višjo šolo ali fakulteto in če jo bodo dokončali, bodo presegli izobrazbo staršev.

3.1.11. Ukvarjanje staršev s športom

Vloga družine, ali se bo otrok ukvarjal s športom in v kolikšni meri, ima zagotovo velik pomen. Na prvo mesto pa je postavljen lasten vzgled staršev, kateremu mu hote ali ne hote sledi otrok. » V izogiba nespornosti, pa naj gre za mnenje o vse manj za razvoj osebnosti mladih (ne)pomembni vlogi primarnih družbenih skupin, ki je po našem mnenju preveč črno-bela, je nesporno, da športna dejavnost mladih bodisi v okviru družine, bodisi izven nje, ni, in ne more biti rešitev za vse stiske sodobne družine, ki jih proizvajajo negativni spremljevalci tržnih sistemov, pa naj imajo le-ti vgrajene še tako varovalne mehanizme. Prav gotovo pa se kaže šport najprej kot pomembno sredstvo razvoja osebnosti otrok in njihovih sposobnosti in lastnosti, sočasno pa tudi kot pomemben kompenzacijski dejavnik negativnih civilizacijskih trendov na vzgojo otrok in celostno podobo družine« (Petrovič in Doupona, 1996, str. 63).

Kot smo že povedali je pomemben dejavnik pri ukvarjanju s športom izobrazba in materialna zmožnost. Navdušenje nad nogometom si lahko razložimo s tem, da je nogomet eden najbolj razširjenih športov, da je v osnovi preprosta igra, ki ponuja veliko dinamike in intenzivnosti z ugodnim vplivom na psihosomatiko posameznika. Za igranje nogometa ne potrebujemo veliko, pravzaprav samo žogo. Seveda je v vrhunskem športu bistveno drugače, za začetek ukvarjanja in da ga vzljubimo, pa je to dovolj.

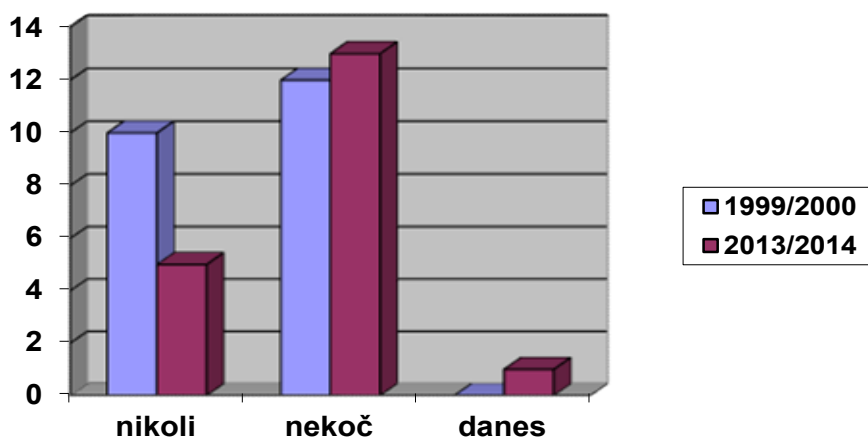
Vendar ni dovolj, da otroku ukvarjanje z športom samo omogočimo, pomembno je tudi, da ga spodbujamo, sledimo njihovemu napredku, upoštevamo njihov interes in jih ne ob prvih težavah preprosto izpišemo ter jih odpeljemo v drugo športno dejavnost, da lahko imamo mir oziroma »varstvo«. Druga skrajnost pa so preveč ambiciozni starši, ki otroka ne usmerjajo in spodbujajo, ampak ga že vidijo na najvišji stopnici. Pri tem pa pozabljajo na otrokovo zdravje, moralne vrednote, vse z namenom doseganja rezultata.

»Tudi, če je telesna aktivnost v prostem času način življenja vse večjega števila otrok in mladine, je opazno progresivno padanje te aktivnosti v vseh življenjskih obdobjih. Celo vrhunski športniki, profesionalni in amaterski, opuščajo po tekmovalnem

obdobju vsako telesno vadbo, še posebej v starejših letih«(Doupona in Petrovič, 2000, str. 147)

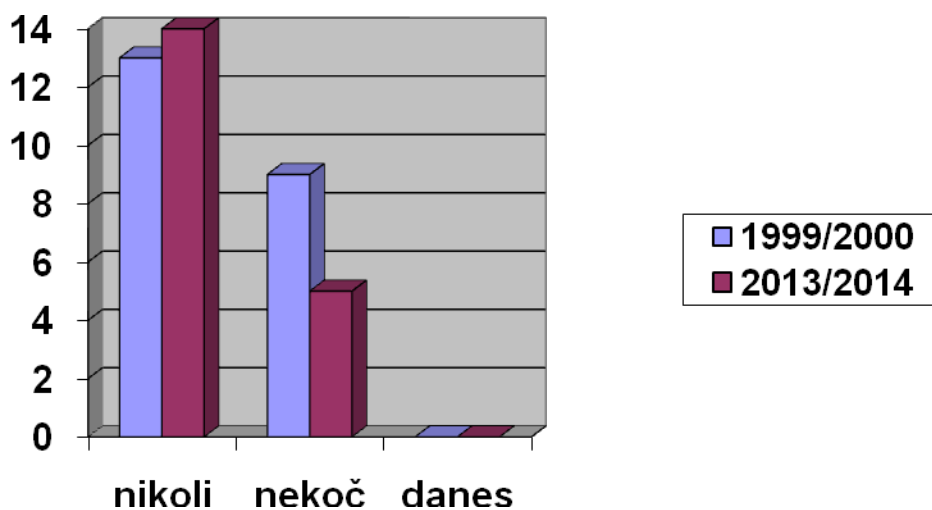
Nogometaše NK Olimpije smo spraševali, ali so se njihovi starši kdaj ukvarjali s športom. Možni so bili trije odgovori : nikoli, nekoč, danes.

Graf 12 : Ukvarjanje očetov s športom

Dobljeni rezultati so zanimivi predvsem v tem, da se s športom zdaj ukvarja le eden od očetov igralcev Olimpije in to iz sezone 2013/2014. Približno polovica očetov (45,5%) iz sezone 1999 se ni nikoli ukvarjala z športom. Medtem ko se jih v sezoni 2013/2014 ni nikoli ukvarjalo z športom le 26,3 %.

Graf 13 : Ukvarjanje mater s športom

Več kot polovica mater se ni nikoli ukvarjala s športom (59,1 % 1999/2000 in 73,7 % 2013/2014). Devet mater v sezoni 1999/2000 se je nekoč ukvarjalo s športom, danes se pa kakor pri očetih s športom ne ukvarja nobena mati igralcev Olimpije. V sezoni 2013/2014 pa se je s športom nekoč ukvarjalo 14,7 % mater.

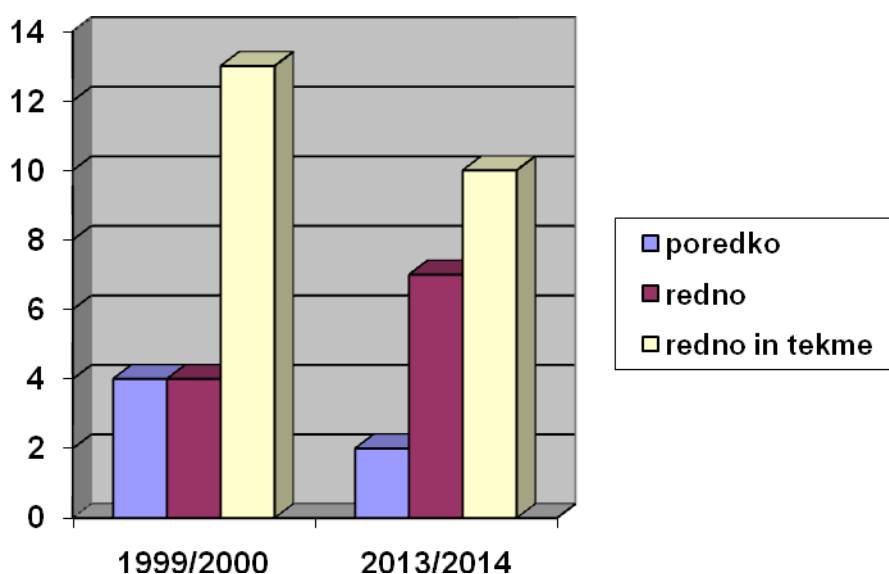
Približno 60 % očetov igralcev Maribora in Sežane je bilo športno aktivnih nekoč, drugi pa niso bili nikoli aktivni. Pri materah je veliko več takih, ki se s športom niso nikoli ukvarjale (70%). Delež staršev, ki se še danes ukvarjajo s športom je zelo majhen (Pepelnak, 2001).

3.1.12. Spremljanje sinove kariere

Spodbuda in zavedanje, da družina in prijatelji spremljajo tvojo športno pot in ti stojijo ob strani je pomembna za posameznika športnika, najsi gre za vrhunškega športnika ali otroka, ki je naredil šele prve korake v svet športa. Starši se mnogokrat sploh ne zavedajo koliko otroku pomeni njihova prisotnost na tekmah. In prav pri starših lahko najdejo športniki tisto oporo, ki jo potrebujejo, ko ne gre vse kot bi moralo.

Igralce Olimpije smo spraševali, če njihovi starši spremljajo kariero, tekme, se zanimajo za njihov napredkih in ali se o tem pogovarjajo. Nobeden od igralcev ni brez podpore staršev, razlike so le v tem, da nekateri menijo da starši spremljajo njihovo kariero bolj zavzeto nekateri pa nekoliko manj.

Graf 14 : Spremljanje sinove kariere

Večina staršev igralcev iz sezone 1999/2000 (61,9 %) redno spremlja sinovo športno kariero in prav tako hodi tudi na tekme. Redno spremljajo kariero štirje starši in prav toliko jih poredko spremlja sinovo kariero. Eden od igralcev ni odgovoril na vprašanje.

Dobra polovica (52,6 %) staršev igralcev iz sezone 2013/2014 redno spremlja sinovo kariero in hodi na tekme. Poredko spremljata sinovo kariero dva starša, pogosto pa jih spremlja slaba polovica (47,4 %).

Odstotek ukvarjanja staršev igralcev Olimpije s športom nekoč in danes je majhen, vendar pa večina spremlja sinovo športno pot. Podobne rezultate najdemo tudi pri starših igralcev Maribora in Sežane (Pepelnak, 2001).

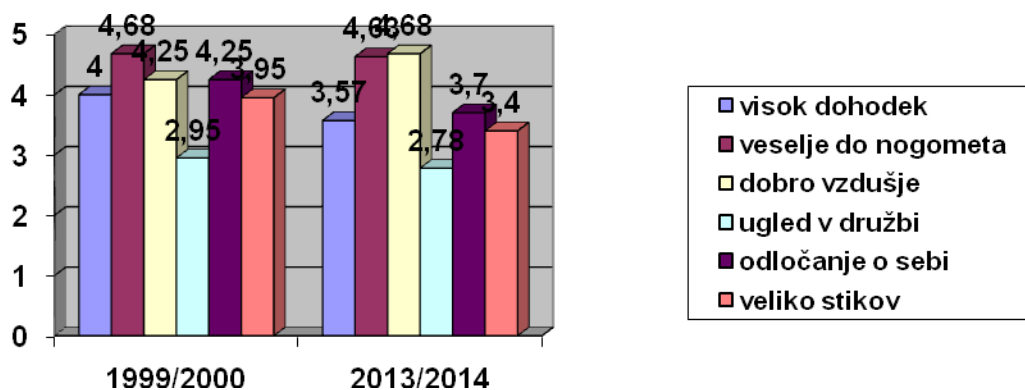
3.2. VZROKI ZA UKVARJANJE Z NOGOMETOM

»Človekovo vedenje in doživljanje je motivirano, kar pomeni, da je usmerjeno k različnim ciljem, spodbujajo ga številne potrebe, vzgibi in gibalna. Duševne procese, ki so v zvezi z pobudami in cilji našega delovanja, imenujemo motivacijske procese. Človek je nenehno pod vplivom najrazličnejših motivov, je v motivacijski situaciji, v kateri delujejo različni motivacijski dejavniki. Najpomembnejši med njimi so: potreba, motivacijska dejavnost in motivacijski cilj« (Musek, 1987, str.36).

Zanimalo nas je, zakaj se igralci NK Olimpije ukvarjajo z nogometom.

Motive za ukvarjanje z nogometom predstavljajo naslednje spremenljivke: visok dohodek, veselje do nogometa, dobro delovno vzdušje, visok ugled v družbi, odločanje o smem sebi, veliko stikov z drugimi ljudmi. Za vsako trditev so se odločili kako je za njih pomembna, z petstopenjsko lestvico, kjer ena pomeni zelo nepomembno in pet zelo pomembno.

Graf 15 : Vzroki za igranje nogometa

- 1 – zelo nepomembno
- 2 – nepomembno
- 3 – delno pomembno
- 4 – pomembno
- 5 – zelo pomembno

Na podlagi aritmetičnih sredin odgovorov igralcev iz sezone 1999/2000 je razvidno, da je za igralce Olimpije najpogostejši vzrok za igranje nogometa veselje do nogometa, kateremu sledita možnost odločanja o samem sebi in dobro delovno vzdušje, nakar sledita visok dohodek in možnost veliko stikov z drugimi ljudmi, na zadnjem mestu pa se nahaja ugled v družbi.

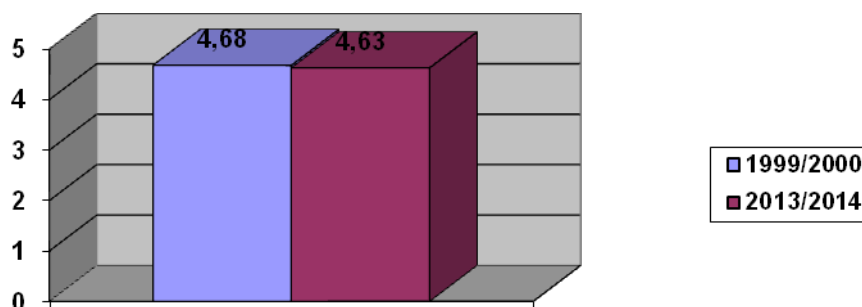
Če dobljene podatke primerjamo z igralci Sežane in Maribora (Pepelnak, 2001), ugotovimo da so rezultati precej podobni. Le visok dohodek je pri teh igralcih nekoliko na višjem mestu, kot glavni vzrok za igranje nogometa pa je enak - veselje do nogometa.

V sezoni 2013/2014 igralci navajajo kot najpogostejši vzrok ukvarjanja z nogometom dobro delovno vzdušje in veselje do nogometa, potem sledi odločanje o sebi. Kot četrti vzrok ukvarjanja z nogometom so navedli visok dohodek, ki mu sledi možnost veliko stikov in na zadnjem mestu je ugled v družbi.

3.2.1. Veselje do nogometa

Veselje do nogometa je izraženo v pozitivnem odnosu do igre in zaradi katerega je ukvarjanje z njim prijetno, zabavno in izpolnjuje pričakovanja in potrebe kakor na fizični tako tudi na psihosocialni ravni. Motiv veselja do igre je pomemben pri vseh dejavnostih s katerimi se ukvarjamo, tako je tudi pri športu, v našem primeru nogometu. Nas je zanimalo ali obstajajo razlike glede veselja do nogometa pri igralcih Olimpije med obema obdobjema.

Graf 16 : Pomembnost veselja do igre glede na obdobje

Iz grafa je razvidno, da je aritmetična sredina odgovorov pri igralcih z različnih obdobij skoraj povsem enaka. V obdobju 1999/2000 je 90,9 % igralcev menilo, da je veselje do nogometa kot vzrok zelo pomembno, 4,5 % je menilo, da je zelo nepomembno in prav tako 4,5 %, da je nepomembno. V obdobju 2013/2014 se je za veselje kot zelo pomemben vzrok ukvarjanja z nogometom opredelilo 78,9 %, kot pomembno 10,8 % , 5,3 % se je odločilo za delno pomembno in prav tako 5,3 % kot nepomembno.

Preglednica 1 : testiranje razlik – veselje do nogometa glede na obdobje

	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	,000	,989	,169	39	,867
Equal variance not assumed			,172	38,783	,865

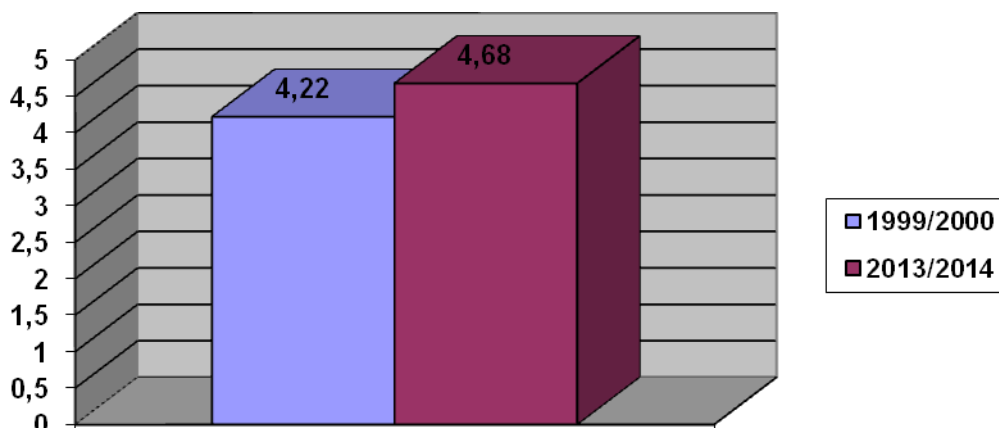
Iz preglednice je razvidno, da razlike niso statistično značilne.

3.2.2. Dobro delovno vzdušje

Ni družbe, v kateri ne bi obstajale določene vezi, ki držijo ljudi skupaj. Kadar analiziramo katerikoli družbeni pojav, zmeraj pridemo do sklepa, da gre za interakcijo posameznikov ali skupine ljudi. Kakšna bo ta interakcija je odvisno od več dejavnikov in eden je prav gotovo dobro delovno vzdušje. Mnogokrat smo že slišali »v ekipi ni pravega vzdušja«, in take ekipe praviloma ne dosegajo zelenih rezultatov. Zato ne čudi, da je dobro delovno vzdušje na visokem mestu igralcev Olimpije, zakaj se ukvarjajo z nogometom. V taki sredini je veliko lažje delati in prenašati psiho-fizične napore, ki so v vrhunskem športu veliki. Zanimalo nas je ali obstajajo razlike glede na dobro delovno vzdušje med obema obdobjema.

V ekipi Olimpije v obdobju 1999/2000 se dobro delovno vzdušje nahaja takoj za veseljem do tega športa. To nam kaže analiza aritmetičnih sredin odgovorov, ki pove kako pomemben je ta dejavnik pri igranju nogometa. Za igralce v sezoni 2013/2014 pa je dobro delovno vzdušje enako pomembno kot veselje do nogometa.

Graf 17 : Pomembnost dobrega delovnega vzdušja glede na obdobje

Preglednica 2 : testiranje razlik – delovno vzdušje glede na obdobje

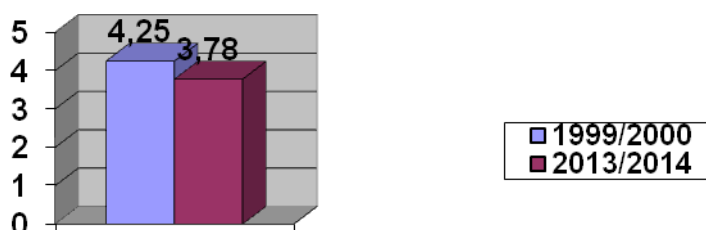
	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	5,279	,027	1,273	39	,211
Equal variance not assumed			1,329	32,350	,193

Iz preglednice je razvidno, da razlike niso statistično pomembne.

3.2.3. Odločanje o samem sebi

Želja vsakega posameznika je svoboda in z njo možnost odločanja o sebi in svojih dejanjih. Vrhunski šport skozi celotno športnikovo kariero ponuja vrsto pomembnih odločitev, ki so povezane z športnikovo lastno voljo. Na vprašanje zakaj se igralci Olimpije ukvarjajo z nogometom se je visoko na lestvici nahajal odgovor, da lahko odločajo o smem sebi in da vidijo v igranju nogometa to možnost.

Graf 18 : Pomembnost odločanja o samem sebi glede na obdobje

Kot je razvidno iz grafa, je aritmetična sredina odgovorov višja pri igralcih z obdobja 1999/2000. V tem obdobju je ta vzrok kot zelo pomemben navedlo 50 % igralcev in kot nepomembnega 5 %. V obdobju 2013/2014 pa ga je kot zelo pomembno navedlo 15,8 % in kot nepomemben 10,5 %. V obeh obdobjih ni nihče navedel kot zelo nepomemben vzrok.

Preglednica 3 : testiranje razlik – odločanje o samem sebi glede na obdobje

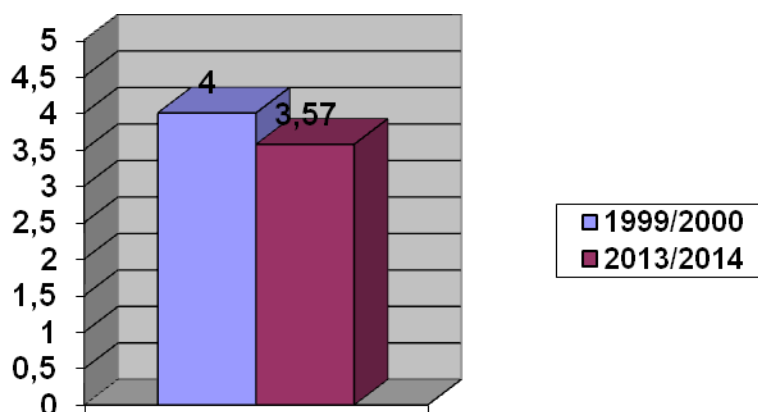
	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	1,449	,236	1,573	37	,124
Equal variance not assumed			1,578	36,821	,123

Iz preglednice je razvidno, da razlike niso statistično značilne.

3.2.4. Visok dohodek

V današnji družbi ima denar prav gotovo velik pomen, ki daje ljudem določeno socialno varnost. Pri športnikih, katerim je šport poklic, je mogoče to še bolj poudarjeno, saj kariera športnika ne traja dolgo in si mnogi želijo zagotoviti eksistenco za življenje, ko se bodo prenehali aktivno ukvarjati z športom. Vendar pa je za mlade športnike veliko denarja lahko problem. Tušak in Bednarik (2002) navajata, da je denar lahko velik problem v športnikovi karieri, če se z njim sreča prezgodaj. Ker v zgodnji fazi razvoja športnik še nima izoblikovanega odnosa do tega, da je njegovo ukvarjanje z športom predvsem resno delo in lahko odmevnih športnih panogah športnik zasluži denar že zelo zgodaj, vendar takrat preprosto še ni dovolj zrel, da bi se s tem znal soočiti.

Graf 19 : Pomembnost visokega dohodka glede na obdobje

V sezoni 1999/2000 je visok dohodek kot zelo pomemben vzrok navedlo 40,9 %. Medtem, ko je odstotek igralcev iz sezone 2013/2014, ki so kot zelo pomemben vzrok navedli velik dohodek manjši in znaša 26,3 %. V obeh obdobjih je visok dohodek kot vzrok ukvarjanja z nogometom pomemben, vendar se nahaja šele na četrtem mestu po pomembnosti.

Do podobnih ugotovitev je prišel tudi Pepelnak (2001) ki pravi, da pri obeh ekipah (Maribor, Sežana) pri igranju nogometa predstavlja visok dohodek zelo pomemben delež. Pri primerjavi povprečnih vrednosti različnih motivov se pomembno igranja nogometa nahaja za motivom veselja do tega športa in za motivom dobrega delovnega vzdušja.

Preglednica 4 : testiranje razlik – visok dohodek glede na obdobje

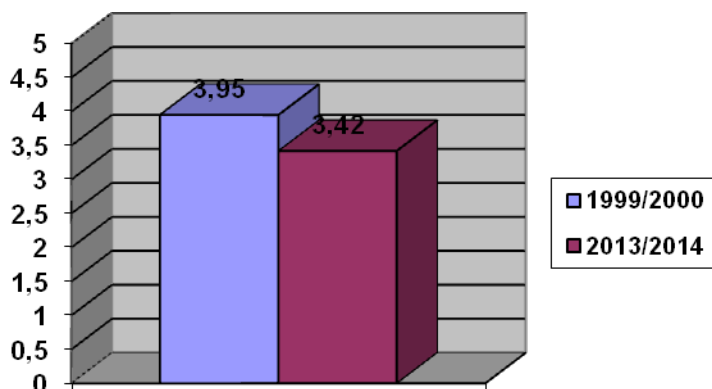
	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	,828	,368	1,157	39	,254
Equal variance not assumed			1,143	35,540	,261

Iz preglednice je razvidno, da razlike niso statistično značilne.

3.2.5. Stiki z drugimi

Eden od primarnih socialnih potreb človeka je težnja po stikih z drugimi ljudmi. Šport kot tak to tudi ponuja. Mnoga poznanstva in prijateljstva izhajajo prav iz ukvarjanja s športom. Vendar pa igralci temu motivu za ukvarjanje z nogometom dajejo nekoliko manjši pomen od ostalih.

Graf 20 : Pomembnost stika z drugimi glede na obdobje

Tudi pri tem motivu za ukvarjanje z nogometom obstajajo razlike med obema obdobjema, vendar pa te razlike niso statistično značilne. Malo več kot tretjina (36,4 %) igralcev iz obdobja 1999/2000 so kot zelo pomemben vzrok navedli stike z drugimi. V obdobju 2013/2014 pa je 42,1 % igralcev menilo, da so za njih stiki z drugimi pomembni. Enak odstotek jih meni, da so stiki kot motiv ukvarjanja z nogometom za njih delno pomembni.

Preglednica 5 : testiranje razlik – stik z drugimi glede na obdobje

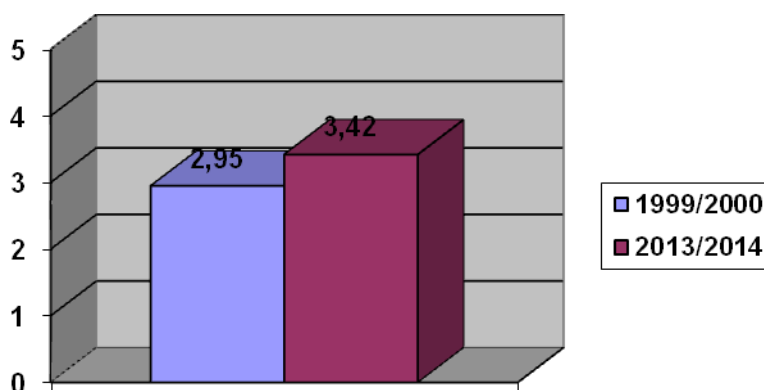
	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	1,448	,236	1,902	38	,065
Equal variance not assumed			1,925	37,352	,062

Iz preglednice je razvidno, da razlike niso statistično značilne.

3.2.6. Ugled v družbi

Nogomet v Sloveniji nima takega ugleda kot drugod po svetu. Vendar je v zadnjih letih dobil le večji ugled v družbi in s tem posledično tudi akterji, ki se ukvarjajo z njim. Ta večji ugled gre pripisati predvsem občasnim uspehom slovenske reprezentance in klubov v zadnjih letih. Dobre igre nogometašev pa so pogoj za rast ugleda v družbi. Vendar pa so igralci Olimpije motiv ugleda v družbi za ukvarjanje z nogometom postavili na zadnje mesto.

Graf 21 : Pomembnost ugleda v družbi glede na obdobje

Glede na obdobje ni statistično pomembnih razlik, kako pomembno je ukvarjanje z nogometom za ugled v družbi. Večji pomen ugledu v družbi dajejo igralci iz obdobja 2013/2014, vendar je ta motiv v obeh obdobjih na zadnjem mestu.

Preglednica 6 : testiranje razlik – ugled v družbi glede na obdobje

	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	,658	,422	,447	39	,657
Equal variance not assumed			,445	37,032	,659

Iz preglednice je razvidno, da razlike niso statistično značilne

3.5 IDENTITETA NOGOMETAŠEV NK OLIMPIJA

Osebna, socialna in športna identiteta ne obstajajo vsaka zase, ampak so neločljivi deli celote, ki v medsebojnih interakcijah vplivajo na to kakšen je človek kot celota, se pravi individualno in hkrati sociološko bitje. Osebna identiteta vpliva na dojetje in sprejemanje okolice in športa, prav tako kakor lahko šport in okolje vplivata na osebno identiteto. Katera od naštetih identitet je prevladujoča je odvisno od posameznika. Verjetno je pri športnikih lahko športna identiteta prevladujoča identiteta. Prav gotovo je izražena športna identiteta potrebna za doseganje vrhunskih rezultatov, vendar pa preveč poudarjena športna identiteta ovira razvoj celostne identitete.

»Erikson (1963) je identiteto opredelil kot subjektivni občutek istovetnosti in kontinuitete, ki ni le vsota vlog, ki jih posameznik opravlja, temveč vključuje tudi njegove sposobnosti ter doživetje sebe, sveta in reakcij drugih« (Tušak in Bednarik, 2002, str. 249).

Nas je predvsem zanimalo ali obstajajo razlike med obdobjema in pojavnimi oblikami identitete.

3.3.1. Socialna identiteta

»Identiteta ima več obrazov: jaz vidim sebe in vidijo me drugi«(Tušak in Bednarik, 2002, str. 243). Pri socialni identiteti gre bolj za to, kako te vidijo drugi. Pomembna je predvsem interakcija z drugimi osebami, predvsem z pomembnimi drugimi.

Odgovore igralcev NK Olimpija bomo predstavili v povprečnih vrednostih, pri čemer pomeni 1- ne drži in 5- zelo drži.

- ❖ Nihče nebi bil zares presenečen, če bi prenehal igrati nogomet

Povprečna vrednost odgovorov pri igralcih z obeh obdobj je enaka in znaša 1,36. Večina igralcev iz obeh obdobj meni, da bi njihova prekinitev igranja nogometa za mnoge bila presenečenje.

- ❖ Veliko ljudi, ki jih poznam pričakujejo, da bom nadaljeval z igranjem nogometa

Vsi igralci ne glede na obdobje so istega mnenja, da znanci od njih pričakujejo nadaljevanje z igranjem nogometa. Povprečna vrednost odgovorov v sezoni 1999/2000 je 4,63 in v sezoni 2013/2014 pa 4,36.

Anketirani nogometaši NK Olimpija in NK HIT Gorica (Pavlin, 2001) se zelo strinjajo s trditvijo, da ljudje pričakujejo, da bodo nadaljevali z ukvarjanjem z nogometom. Povprečna vrednost njihovih odgovorov znaša 4,70.

- ❖ Veliko ljudi me ceni kot nogometaša

Igralci z obdobja 1999/2000 v povprečju (4,27) menijo, da ji cenijo kot nogometaša. Pri igralcih iz obdobja 2013/2014 pa je ta ocena nekoliko nižja (3,89).

Podobno ugotavlja Kotnik (2008), da je povprečna ocena vseh anketiranih odbojgarskih reprezentantov spremenljivke - veliko ljudi me ceni kot športnika - 3,95. Najvišjo vrednost odgovorov dosegajo v povprečju reprezentanti Avstralije (4,70), SČG (4,45), Izraela (4,20) in Avstrije (3,95).

- ❖ Za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem z nogometom

Velika večina igralcev iz obeh obdobj (4) je mnenja, da je za njihove sorodnike in prijatelje pomembno, da nadaljujejo z igranjem nogometa.

Kotnik (2008) navaja, da obstajajo značilne razlike v odgovorih, ki se pojavljajo med posameznimi državami in skupinami držav pri spremenljivki - za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo. Povprečno oceno nad 4,00 dosegajo odbojgarski reprezentanti Hrvaške (4,11), SČG (4,09), Belorusije in Bosne (4,00). Nižje povprečje dosegajo reprezentanti Avstrije (2,85), Izraela (3,10), Avstralije (3,20) in Slovenije (3,47).

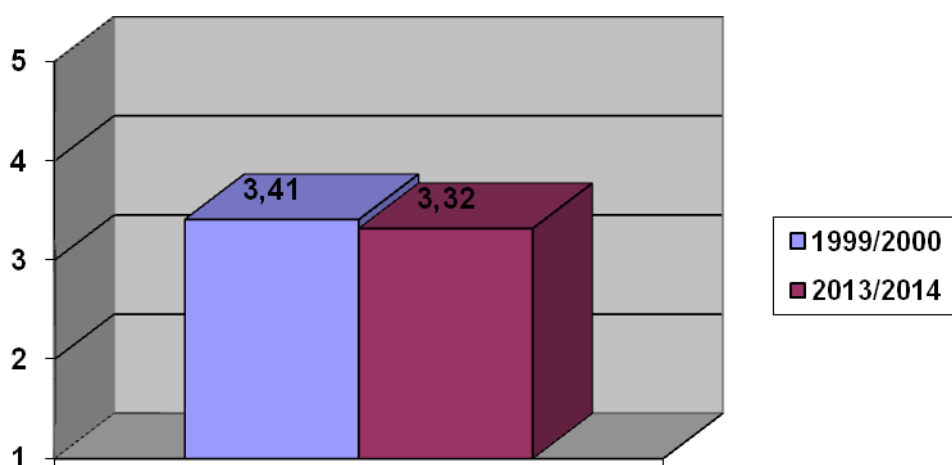
- ❖ Za večino ljudi bi bilo vseeno, če bi prenehal igrati z nogometom

Igralci z obeh obdobj menijo, da ljudem nebi bilo vseeno, če bi prenehali igrati nogomet. Povprečna vrednost odgovorov v obdobju 1999/2000 je 2,04, v obdobju 2013/2014 pa 1,84.

- ❖ Ljudje mislijo, da je igranje nogometa za mene pomembno

Večina igralcev iz obeh obdobj so podobnega mnenja, da ljudje menijo, da je za njih igranje nogometa pomembno. Povprečna vrednost odgovorov igralcev iz obdobja 1999/2000 je 4,18. V obdobju 2013/2014 pa znaša 4,52.

Graf 22 : Socialna identiteta

Pri odgovorih, ki so vezani na socialno identiteto glede na različno obdobje ni skorajda nobenih razlik. Povprečna vrednost vseh odgovorov pri igralcih z obdobja 1999/2000 je 3,41. Pri igralcih iz obdobja 2013/2014 pa znaša 3,32. Tako, da so si igralci iz obeh obdobj enotni glede tega kaj drugi od njih pričakujejo.

Preglednica 7 : testiranje razlik – povprečje odgovorov o socialni identiteti glede na obdobje

	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	,001	,975	,108	10	,916
Equal variance not assumed			,108	10	,916

Iz razpredelnice je razvidno, da povprečje razlik odgovorov v povezavi s socialno identiteto ni statistični pomembno.

3.3.2 Osebna identiteta

Pojem osebne identitete predstavlja doživljanje sebe različnega od drugih. Zavedanje samega sebe se začne, ko človek začne ločiti med subjektom in objektom in se začne zgodaj v otroštvu, ter se nadaljuje vse življenje. Pri osebni identiteti gre predvsem za odnos s samim seboj, nanjo pa prav gotovo vpliva samopodoba.

Odgovore igralcev NK Olimpija bomo predstavili z povprečnih vrednostih, pri čemer pomeni 1- ne drži in 5- zelo drži.

❖ Veliko preišlujem o samem sebi.

Igralci iz obeh obdobj podoben veliko preišljujejo o samem sebi. Povprečje odgovorov iz obdobja 1999/2000 je 3,77. V obdobju 2013/2014 pa povprečje znaša 3,68.

Preglednica 8 : Veliko preišlujem o sebi

	1 – ne drži	2	3	4	5 – zelo drži
1999/2000		4,5 %	36,4 %	36,4 %	22,7 %
2013/2014	5,3 %	15,8 %	21,1 %	21,1 %	36,8 %

❖ Na splošno sem zadovoljen s seboj.

Igralci z obdobja 1999/2000 so nekoliko bolj zadovoljni s seboj (3,95), kot igralci iz obdobja 2013/2014 (3,78). Vendar so razlike majhne in niso statistično pomembne.

Preglednica 9: Na splošno sem zadovoljen s seboj

	1 – ne drži	2	3	4	5 – zelo drži
1999/2000			27,3 %	50 %	22,7 %
2013/2014		5,3 %	26,3 %	56,6 %	15,8 %

❖ Včasih zavidam drugim, če imajo srečo.

Večina igralcev obeh obdobjih ne zavida drugim, če imajo srečo. Vendar je v obdobju 2013/2014 v povprečju zavidanje malenkost bolj prisotno (2,52) kot v obdobju 1999/2000, kjer je povprečje odgovorov 1,77.

Preglednica 10 : Včasih zavidam drugim če imajo srečo

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	59,1 %	18,2 %	13,6 %	4,5 %	4,5 %
2013/2014	26,3 %	31,6 %	15,8 %	15,8 %	10,5 %

❖ Na splošno vem natančno, kaj se godi v meni.

Večina igralcev v obeh obdobjih na splošno ni čisto prepričana kaj se v njih godi. Povprečji sta si zelo podobni. V obdobju 1999/2000 znaša 3,28 in v obdobju 2013/2014 znaša 3,52. Eden igralec iz obdobja 1999/2000 ni odgovoril na vprašanje.

Preglednica 11: Na splošno vem natančno, kaj se godi v meni

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	14,3%	9,5 %	28,6 %	28,6 %	19,0 %
2013/2014		15,8 %	31,6 %	36,8 %	15,8 %

❖ Imam veliko dobrih lastnosti.

Igralci iz obdobja 1999/2000 v povprečju (4,33) menijo, da imajo več dobrih lastnosti od povprečja (3,52) igralcev v obdobju 2013/2014. Eden igralec iz obdobja 1999/2000 ni odgovoril na vprašanje.

Preglednica 12 : Imam veliko dobrih lastnosti

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000			9,5 %	47,6 %	42,9 %
2013/2014	5,3 %	5,3 %	42,1 %	26,3 %	21,1 %

❖ Včasih sem nejevoljen, če kaj ne gre po moji volji.

Igralci z obeh obdobjih so podobno nejevoljni, če kaj ni po njihovi volji. Povprečna vrednost obdobja 1999/2000 je 3,77, medtem ko znaša povprečje v obdobju 2013/2014 3,55.

Preglednica 13: Včasih sem nejevoljen, če kaj ne gre po moji volji

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	4,5 %	9,1 %	18,2 %	40,9 %	27,3 %
2013/2014		21,1 %	26,3 %	31,6 %	21,1 %

❖ Pogosto premišlujem, zakaj počnem določene reči.

Premišljevanje o tem, zakaj igralci počnejo določene reči, se ne razlikuje ne glede na obdobje, saj je povprečje odgovorov pri obeh skupinah enako in sicer 3,4. Kar pomeni, da večina igralcev premišljuje zakaj počnejo določene reči, vendar pa to ni zelo pogosto.

Preglednica 14 : Pogosto premišlujem, zakaj počnem določene reči

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	4,5 %	22,7 %	18,2 %	36,4 %	18,2 %
2013/2014	5,3 %	15,8 %	31,6 %	26,3 %	21,1 %

❖ V primerjavi z drugimi sem dragocen človek.

Tako igralci z obdobja 1999/2000 (2,9) in igralci z obdobja 2013/2014 (2,84) v povprečju le delno mislijo, da so v primerjavi z drugimi bolj dragoceni.

Preglednica 15: V primerjavi z drugimi sem dragocen človek

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	18,2 %	9,1 %	45,5 %	18,2 %	9,1 %
2013/2014	5,3 %	21,1 %	63,2 %	5,3 %	5,3 %

❖ Če nečesa ne vem, to nerad priznam.

V povprečju tako igralci z obdobja 1999/2000 (2,72), kakor tudi igralci z obdobja 2013/2014 (2,84) po navadi priznajo, da nečesa ne vejo. Vendar pa tega ne priznajo vedno.

Preglednica 16: Če nečesa ne vem, to nerad priznam

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	27,3 %	22,7 %	18,2 %	13,6 %	18,2 %
2013/2014	10,5 %	26,3 %	36,8 %	21,1 %	5,3 %

- ❖ Moje misli se pogosto vrtijo okoli mene samega.

Misli igralcev z obdobja 2013/2014 (3,47) se pogosteje vrtijo okoli njih samih, kot misli igralcev z obdobja 1999/2000 (2,59). Vendar pa so v povprečju misli obeh skupin igralcev le delno usmerjene le na njih same.

Preglednica 17 : Moje misli se pogosto vrtijo okoli mene samega

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	36,4 %	9,1 %	22,7 %	22,7 %	9,1 %
2013/2014	5,3 %	5,3 %	36,8 %	42,8 %	10,5 %

- ❖ Znam vse ravno tako dobro kot drugi ljudje.

Mnenje, da znajo vse prav tako dobro kot drugi se ne razlikuje glede na obdobje. V obdobju 1999/2000 znaša povprečje 3,09. Med tem, ko je povprečje v obdobju 2013/2014 znašalo 3,05. Iz tega lahko sklepamo, da mislijo, da znajo večino stvari tako dobro kot ostali ljudje.

Preglednica 18 : Znam vse ravno tako dobro kot drugi ljudje

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	13,6 %	13,6 %	36,4 %	22,7 %	13,6 %
2013/2014	10,5 %	10,5 %	52,6 %	15,8 %	10,5 %

- ❖ Včasih rad opravljam druge ljudi.

Večina igralcev z obdobja 1999/2000 (1,52), je mnenja, da niso opravljalci. Isto velja za igralce z obdobja 2013/2014 (1,89). Eden od igralcev iz obdobja 1999/2000 ni odgovoril na vprašanje.

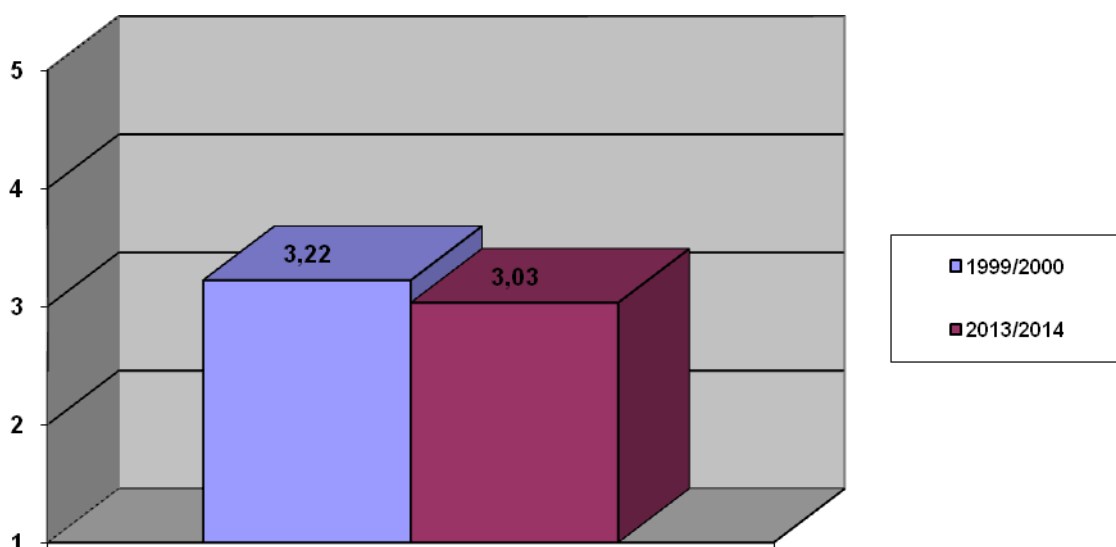
Preglednica 19 : Včasih rad opravljam druge ljudi

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	66,7 %	23,8 %	9,5 %		
2013/2014	42,1 %	31,6 %	21,1 %	5,3 %	

Če podrobneje pogledamo odgovore na vprašanja, ki se dotikajo osebne identitete, lahko ugotovimo, da ni statistično značilnih razlik med obema obdobjema. Še največje razlike se pojavijo pri oceni dobrih lastnosti, kjer si igralci iz obdobja

1999/2000 pripisujejo nekoliko več teh lastnosti. Nekoliko manjša razlika se pojavi pri zavidanju, kjer igralci iz obdobja 2013/2014 nekoliko bolj zavidajo srečo drugim. Lahko bi rekli, da igralci NK Olimpije precej preiščujejo o sebi in so v povprečju zadovoljni s seboj. Ne zavidajo sreče drugim, so mnenja, da imajo veliko dobrih lastnosti in da znajo večino stvari prav tako dobro kot ostali ljudje. Čisto vedno ne vedo, kaj se dogaja v njih samih in drži, da v povprečju pogosto preiščujejo, zakaj počno določene stvari. Njihove misli se ne vrtijo zgolj okrog njih samih in po navadi priznajo, če česa ne vedo.

Graf 23 : Osebna identiteta

Preglednica 20 : testiranje razlik – povprečje odgovorov o osebni identiteti glede na obdobje

	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	,658	,422	,447	39	,657
Equal variance not assumed			,445	37,032	,659

Iz preglednice je razvidno, da razlika povprečja odgovorov o osebni identiteti ni statistično značilna.

3.3.3. Športna identiteta

»Športno identiteto lahko opredelimo kot stopnjo, do katere se posameznik identificira z vlogo športnika (Brewer, Van Ralte in Linder, 1993). Športna identiteta je

del posameznikove self-identitete, ki omogoča veljavo in pomen iz udejstvovanja v športu in vadbi. Velikost športne identitete kot dela self-identitete je odvisna od nivoja predanosti, vključenosti, lastne vrednosti in pomena, ki ga ljudje črpajo iz športnega udejstvovanja. V najožjem pomenu je športna identiteta kognitivna struktura ali selfshema, ki vodi in organizira procesiranje s selfom povezanih informacij«(Tušak in Faganel, 2004, str.133).

Izoblikovana športna identiteta služi kot referenčni okvir in eno izmed najmočnejših športnikovih orodij pri samopotrjevanju, zato je njihova športna identiteta tudi ključnega pomena za držanje visoke stopnje motiviranosti in pripravljenosti na delo in trening, kar omogoča stalno doseganje vrhunskih športnih dosežkov pri športnikih. Motivacija posega s svojo problematiko prav v globine organizma in njegovega dogajanja (Trstenjak, 1976).

Odgovore igralcev NK Olimpija bomo predstavili z povprečnih vrednostih, pri čemer pomeni 1- ne drži in 5- zelo drži.

❖ Biti nogometaš je pomemben del mene

Pričakovano se igralci iz obeh obdobj strinjajo, da je biti nogometaš pomemben del njih. Povprečne vrednosti se nagibajo k odgovoru zelo drži. Povprečna vrednost v obdobju 1999/2000 je 4,86, medtem ko je vrednost povprečja v obdobju 2013/2014 4,52. Izstopa le eden igralec iz tega obdobja, ki meni, da to povsem ne drži.

Pavlin (2001) navaja za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija povprečno vrednost odgovorov (na isti lestvici) za trditev – biti nogometaš je pomembni del mene - 4,67, kar pomeni, da se tudi anketirani nogometaši z odgovorom močno strinjajo.

❖ Veliko mi pomeni biti dober nogometaš

Ker je nogomet praktično njihov poklic, se velika večina igralcev iz obeh obdobj strinja, da trditev zelo drži. Povprečje iz obdobja 1999/2000 znaša 4,9. V obdobju 2013/2014 pa je to povprečje 4,52. Le eden igralec iz obdobja 2013/2014 je mnenja da to drži le delno.

Skoraj identično povprečje kot pri spremenljivki -biti športnik je pomemben del mene-, dosegajo vsi odbojarski reprezentanti tudi pri spremenljivki - veliko mi pomeni biti dober športnik - (Kotnik, 2008).

❖ V zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledice ukvarjanja z nogometom

Iz odgovorov igralcev iz obeh obdobj je razvidno, da je nogomet za njih pomemben, a se le vse ne vrti okrog njega. Povprečna vrednost v obdobju 1999/2000 je bila 2,59 in v obdobju 2013/2014 je znašala 3,63. Kar pomeni, da trditev le delno drži.

Kotnik (2008) navaja kako močno je šport vpet v športnikovo življenje, pove tudi spremenljivka - v zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledice ukvarjanja z mojo športno panogo. Povprečna vrednost vseh anketiranih reprezentantov znaša 3,75, kar pomeni, da se s trditvijo strinjajo.

❖ O tem, da sem nogometaš, le redko ali nikoli ne razmišljam

O tem, da nogometaši iz obeh obdobj razmišljajo podobno pogosto, kažeta povprečji. V obdobju 1999/2000 znaša 2,27. V obdobju 2013/2014 pa znaša 2,36. Redko ali nikoli o sebi kot nogometašu razmišlja 13,6 % nogometašev iz obdobja 1999/2000 in 10,5 % iz obdobja 2013/2014.

Kotnik (2008) je ugotovil podobno, da reprezentanti anketiranih držav veliko razmišljajo o tem, da so športniki. V povprečju dajejo oceno trditvi - o tem, da sem športnik, le redko ali nikoli ne razmišljam - 2,30, kar je najbližje opisu ocene 2, ki pomeni, da se z trditvijo ne strinjajo (preglednica 34). Pavlin (2001) navaja podobne ugotovitve za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov za trditev – ne razmišljam, da sem nogometaš - 2,63, kar pomeni, da se anketirani nogometaši z odgovorom ne strinjajo.

❖ Izboljšati moje športne sposobnosti je zame pomembno

Športne sposobnosti so pomemben del nogometa in nogomet je trenutno njihov poklic. Izboljšanje športnih sposobnosti je zato enako pomembno za igralce obeh obdobj, saj se odgovori na trditev nagibajo k zelo drži. Povprečje v letu 1999/2000 znaša 4,77, v obdobju 2013/2014 pa 4,57. Pri obeh obdobjih je le po eden igralec mnenja, da je izboljšanje športnih sposobnosti zanj le delno pomembno.

❖ Pogosto sanjam ali sanjarim o nogometu

Tudi na to trditev igralci iz obeh obdobj gledajo enako podobno. Povprečje v obdobju 1999/2000 je 3,95. V obdobju 2013/2014 pa znaša 4,1. kar 68,2 % jih je mnenja, da trditev drži ali zelo drži. Takih je v obdobju 2013/2014 73,6 %.

Pavlin (2001) navaja za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija povprečno vrednost odgovorov (na isti lestvici) za trditev – pogosto sanjam ali sanjarim o nogometu - 4,09, kar pomeni, da se s trditvijo strinjajo.

- ❖ Biti član nogometne ekipe mi pomeni več kot le biti nogometaš

S tem odgovorom so igralci iz obeh obdobjih pritrdili, da se znotraj ekipe dogajajo tudi druge interakcije, ki niso nujno povezane samo z nogometom. Povprečja odgovorov sta povsem enaka in znašata 4,0. Kar pomeni da se s trditvijo strinjajo.

- ❖ Dan si organiziram tako, da imam čas za nogomet

Praktično se od njih kot profesionalcev pričakuje, da je veliko podrejeno nogometu. Zato si večina igralcev iz obeh obdobjih čas organizira tako, da je za nogomet vedno čas. Povprečji sta med odgovorom drži in zelo drži le po eden igravec iz obeh obdobjih je mnenja, da trditev le delno drži. Povprečje v obdobju 1999/2000 je 4,68. V obdobju 2013/2014 pa znaša 4,21.

- ❖ Čutil bi veliko praznino, če nenadoma ne bi mogel več igrati nogometa

Vsi igralci iz obeh obdobjih bi čutili veliko praznino, če nenadoma ne bi mogli več igrati nogometa. Vsi so trditev označili z drži in zelo drži. Povprečje v obdobju 1999/2000 je znašalo 4,86. V obdobju 2013/2014 pa 4,82.

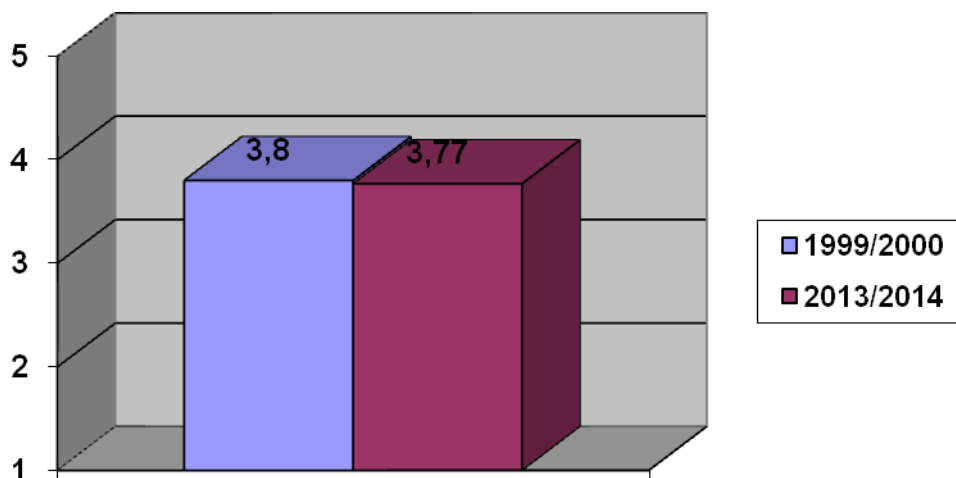
- ❖ Pogosto načrtujem daleč naprej, da imam čas za nogomet

Strinjanje z to trditvijo je nekoliko nižje kot pri načrtovanju dnevnih obveznosti. Povprečje v obdobju 1999/2000 je 3,62. Povprečje v obdobju 2013/2014 je precej podobno in znaša 3,52.

- ❖ Le redko ali nikoli ne razmišljam o tem, kako bi lahko bil boljši nogometaš

Težko si je predstavljati, da si nekdo ne želi postati boljši. Tega si želi tudi večina igralcev iz obeh obdobjih, zato se večina s trditvijo ne strinja. Povprečje odgovorov v sezoni 1999/2000 znaša 1,54. Medtem, ko je povprečje v sezoni 2013/2014 1,47.

Graf 24 : Športna identiteta

Iz povprečja odgovorov na trditve iz sklopa o športni identiteti je razvidno, da razlik med obema obdobjema praktično ni in da so igralci obeh obdobj podobno identificirajo z vlogo športnika. Vsem jim veliko pomeni biti dober nogometaš. Pomemben del njih je, da so nogometaši in o tem tudi veliko razmišljajo. Nogomet je za njih pomemben, a se vedno vse ne vrti okrog njega. Želijo si izboljšati svoje sposobnosti, saj se zavedajo, da bodo tako lahko postali boljši. Strinjajo se, da je biti del ekipe več kot le biti nogometaš. Kratkoročno dosti razmišljajo o nogometu in temu prilagajajo svoj vsakdanjik. Nekoliko manj je njihovo načrtovanje časa v naprej povezano z nogometom. Velika večina bi čutila veliko praznino, če se ne bi mogli več ukvarjati z nogometom.

Preglednica 21 : testiranje razlik- športna identiteta glede na obdobje

	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	,598	,449	0.61	18	,952
Equal variance not assumed			0,61	17,623	,952

Iz preglednice je razvidno, da razlika povprečja odgovorov o športni identiteti ni statistično značilna.

3.3.4. Zadovoljstvo preko nogometa

Zadovoljstvo je željeno in pozitivno čustveno stanje, ki je rezultat posameznikovega dela, doživetij ali izkušenj. Oseba, ki doseže svoj cilj čuti zadovoljstvo.

»V prevladujočem sociološkem pojmovanju je pojem sreča razumljen kot ekvivalent splošnega zadovoljstva z življenjem ali subjektivne blaginje, ki se pojavi z razširitvijo raziskovan na subjektivne vidike kakovosti življenja. Pred tem so kakovost življenja merili izključno s satisfaktorji, to je storitvami in dobrinami, ki so ljudem dostopne« (Bernik, 2014, str. 175).

Avtor Ed Diener opredeljuje zadovoljstvo kot posameznikovo globalno oceno kvalitete njegovega življenja glede na osebne kriterije (trajno občutje, da je življenje bilo in da je dobro, da je sedanji čas življenja ali celo življenje v celoti polno, smiselno in prijetno (Avsec, psihologija osebnosti- vaje, 2).

Kotnik (2008) ugotavlja, da je analiza spremenljivk zadovoljstva preko športa pokazala, da se člani posameznih odbojgarskih reprezentanc od skupno trinajstih spremenljivk kar v desetih značilno razlikujejo med seboj. Ko smo delili reprezentante v tri skupine, so se pokazale razlike med skupinami v treh spremenljivkah. Prav tako se pri delitvi reprezentantov v dve skupini ti-dve med seboj značilno razlikujeta v treh spremenljivkah od skupno trinajstih.

Odgovore igralcev NK Olimpija bomo predstavili z povprečnih vrednostih, pri čemer pomeni 1- ne drži in 5- zelo drži.

❖ S pomočjo nogometa sem spoznal svojo notranjo moč

Notranja moč se nenehno spreminja, kot moder obraz, ki ima tisoč izrazov. Vsak dan srečamo kaj novega. Življenje je zapleteno, raznoliko in nepredvidljivo in zahteva zelo veliko odzivov vseh vrst. Nekatere večine nam grede dobro od rok, mnogih pa ne obvladamo, kar spoznamo, ko se pojavi povsem nova okoliščina. Nekateri se znajo na primer zelo dobro boriti in vztrajati, ne znajo pa uživati miru in uspeha. Nekateri se ne znajo braniti, a ne znajo popustiti. Notranja moč je sposobnost, da ljubeče odgovorim na karkoli v življenju (Rebula, 2016).

Igralce smo spraševali ali jim je ukvarjanje z nogometom pomagalo, da so spoznali svojo notranjo moč. Povprečje odgovorov igralcev iz obdobja 1999/2000 je 3,45 in se bistveno ne razlikuje od povprečja odgovorov igralcev iz obdobja 2013/2014, ki znaša 3,78. Torej se večina igralcev le delno strinja s to trditvijo.

Kotnik (2008) je ugotovil, da se anketirani odbojgarski reprezentanti v njihovi raziskavi v povprečju strinjajo, da so s pomočjo športa spoznali svojo notranjo moč.

Povprečje njihovih odgovorov znaša 4,11. Enako opisuje tudi Weiss (2003), da so češki, avstrijski in ameriški odbojkarji na lestvici od ena do osem dosegli za to trditev povprečje 6,33, kar je pomenilo, da se zelo strinjajo s to trditvijo.

❖ Preko nogometa sem se naučil ohranjati svoje telo v dobri formi

Igralci iz obeh obdobij so si skoraj enotni, da jim je ukvarjanje z nogometom pomagalo pri ohranjanju njihovega telesa v dobri formi. Povprečje odgovorov iz obeh obdobij je identično, saj v obdobju 1999/2000 znaša 4,54, v obdobju 2013/2014 pa znaša 4,52. Večina igralcev iz obdobja 1999/200 (63,6 %) je odgovorilo, da trditev zelo drži. Takih igralcev obdobja 2013/2014 je 63,2 %. Že sama narava njihovega poklica jim narekuje, da ohranjajo svoje telo v dobri formi, zato so odgovori na trditev pričakovani.

Kotnik (2008) navaja, da odbojgarski reprezentanti držav, ki za trening porabijo največ časa, največkrat trenirajo in ki so na lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball) uvrščeni najvišje in se najbolj strinjajo s trditvijo, da so preko športa spoznali svojo notranjo moč, se v povprečju tudi najbolj strinjajo, da so se preko športa naučili ohranjati svoje telo v telesni kondiciji. Skupno povprečje vseh anketiranih reprezentantov te spremenljivke znaša 4,46.

❖ Zdi se mi, da če ne bi bil vključen v nogomet, se nebi kaj dosti zanimal za svoje zdravje

Pravijo, da je zdravje naše največje bogastvo in tega se zaveda tudi večina igralcev. V obdobju 1999/2000 je povprečje strinjanja z trditvijo 2,04. Kar pomeni, da se večina ne strinja s trditvijo in bi za svoje zdravje poskrbeli tudi če se ne bi ukvarjali z nogometom. Podobnega mnenja so tudi igralci obdobja 2013/2014, kjer povprečje odgovorov znaša 2,42.

❖ Nogomet me oskrbuje z dragocenim treningom v tekmovanje

Igralci obdobja 1999/2000 so v povprečju (4,45) strinja s to trditvijo, saj jih je več kot polovica (54,4 %) pritrdila, da trditev zelo drži. Le 9,1 % jih je mnenja da trditev le delno drži. Pri igralcih obdobja 2013/2014 jih 36,8 % trdi, da trditev zelo drži. Prav tako jih isti odstotek meni, da trditev drži. Eden igralec je mnenja, da trditev ne drži. Povprečje odgovorov v sezoni 2013/2014 pa znaša 4,05. Torej večina igralcev je mnenja, da jim nogometni trening v zadostni meri omogoča sodelovanje na tekmovanjih.

Pavlin (2001) navaja, da je povprečje odgovorov nogometašev NK HIT Gorice in NK Olimpije 4,39, kar je pomenilo, da se s trditvijo zelo strinjajo. Prav tako Kotnik (2008)

navaja, da se anketirani odbojkarški reprezentanti v povprečju strinjajo s trditvijo, da jih šport oskrbuje z dragocenim treningom za tekmovanje. V povprečju dosegajo oceno 4,36.

❖ Nogomet ni več tako zabaven kot včasih

Prav gotovo profesionalni nogomet postaja vedno bolj zahteven. Tako iz fizičnega, psihičnega in organizacijskega pogleda. Vedno se najde nekdo, ki žaluje za preteklostjo in pravi, da je bil nogomet včasih bolj zabaven, bolj igriv in da je sedaj vse preveč podrejeno taktiki in fizični pripravi, vendar zanimanje za nogomet ne pojenja in dokazuje, da ni nič manj zabaven kot včasih, gledano s stališča gledalca.

Nas je predvsem zanimalo ali so igralci mnenja, da jih nogomet ne zabava več tako kot takrat ko so se začeli ukvarjati z njim.

Za dobro polovico igralcev obdobja 1999/2000 (59,1 %) je nogomet še vedno zanimiv kot včasih, saj se z trditvijo ne strinjajo. Eden se s trditvijo zelo strinja in se mu zdi, da nogomet ni več tako zabaven. Povprečje odgovorov znaša 2,04. V obdobju 2013/2014 je povprečje odgovorov 2,36.

Nogomet nogometašem ni več v zabavo tako kot včasih. Obveznosti profesionalca in zahteve trenerja spremenijo nogomet vse prevečkrat v trdo delo (Pavlin,2001). Weiss (1997) navaja, da so češki, avstrijski in ameriški odbojkarji na lestvici od ena do osem dosegli povprečje za trditev - šport ni več tako zabaven kot je bil včasih - 2,16, kar je pomenilo, da se ne strinjajo s to trditvijo.

Preglednica 22 : Nogomet ni več tako zabaven kot včasih

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	59,1 %	4,5 %	13,6 %	18,2 %	4,5 %
2013/2014	31,6 %	31,6 %	10,5 %	21,1 %	5,3 %

Iz preglednice je razvidno, da za nekatere igralce nogomet ni več tako zanimiv kot nekoč.

❖ Zdi se mi, da glede na to koliko napora vlagam, mi nogomet ne prinaša dovolj

Preglednica 23: Zdi se mi, da glede na to koliko napora vlagam, mi nogomet ne prinaša dovolj

	1-ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
1999/2000	27,3 %	9,1 %	50,0 %	4,5 %	9,1 %
2013/2014	21,1 %	21,1 %	26,3 %	15,8 %	15,8 %

Iz preglednice je razvidno, da jih 13,6 % igralcev obdobja 1999/2000 ni zadovoljnim z tem, kar jim prinaša nogomet glede na vloženi trud. Takih je v obdobju 2013/2014 31,6 %. Igralcev v obdobju 1999/2000, ki jim nogomet daje zadosti glede na vloženi trud je 36,4 %. Med tem je takih igralcev v obdobju 2013/2014 42,2 %. Povprečje tega obdobja je 2,84, povprečje obdobja 1999/2000 pa je 2,59. Torej se igralci v povprečju ne strinjajo s trditvijo.

Anketirani odbojarski reprezentanti se v povprečju ne strinjajo s trditvijo, da jim šport ne prinaša dovolj glede na to, koliko napora vlagajo vanj. V povprečju dosegajo vrednost odgovorov 2,60. Weiss (1997) navaja, da so češki, avstrijski in ameriški odbojkarji na lestvici od ena do osem dosegli povprečje 1,65, kar pomeni, da se močno ne strinjajo s to trditvijo (Kotnik, 2008).

❖ Skozi nogomet sem pridobil zaupanje v samega sebe

Zaupanje vase je pomemben del našega življenja, saj nam pomaga pri odločanju v raznih situacijah. Nas je zanimalo ali so igralci tudi skozi nogomet pridobili večje zaupanje v samega sebe.

Igralci iz obdobja 1999/2000 so v večini mnenja, da jim je ukvarjanje z nogometom prineslo večje zaupanje v samega sebe. Povprečje odgovorov znaša 4,31. Podobnega mnenja, vendar v nekoliko manjši meri (povprečje znaša 3,89) so tudi igralci obdobja 2013/2014.

❖ Zdi se mi, da mi nogomet jemlje preveč mojega časa

Ukvarjanje z športom na profesionalni ravni terja od športnikov, da dosti svojega časa namenijo treningom in tekmovanjem. V večini primerov to pomeni vsak dan in skoraj skozi celo leto.

Zanimalo nas je ali je tega časa, ki ga namenijo nogometu preveč.

Večina igralcev iz obeh obdobj se s trditvijo ne strinjajo in so mnenja, da jim nogomet ne jemlje preveč časa. Povprečje odgovorov v obdobju 1999/2000 je 1,72 in v obdobju 2013/2014 je povprečje odgovorov 1,82. Le 4,5 % v obdobju 1999/2000 je takih, ki se s trditvijo zelo strinjajo. V letu 2013/2014 je takih 15,8 %.

❖ Zdi se mi, da mi je nogomet pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju

Večini igralcev se zdi, da jim je nogomet pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju. 59,1 % igralcev obdobja 1999/2000 se s trditvijo zelo strinjajo. Takih, ki se s trditvijo strinjajo je 36,4 % in 4,5 % se jih delno strinja. V obdobju 2013/2014 je igralcev, ki se s trditvijo zelo strinjajo 42,1 %. Strinja se jih 47,4 % in

10,5 % se jih le delno strinja. Povprečje strinjanja s trditvijo v obdobju 1999/2000 je 4,54. V obdobju 2013/2014 povprečje znaša 4,31.

Kotnik (2008) ugotavlja, da se anketirani odbojkarški reprezentanti v povprečju strinjajo, da jim je šport pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju. Povprečje njihovih odgovorov znaša 4,07.

Pavlin (2001) navaja, da je povprečje odgovorov nogometašev NK HIT Gorice in NK Olimpije za trditev – nogomet mi je pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev - znašalo 4,27, kar je pomenilo, da se s trditvijo zelo strinjajo.

❖ Zdi se mi, da me nogomet odtrga od bolj pomembnih aktivnosti

Zaradi opredelitve za šport in doseganje optimalnih tekmovalnih rezultatov je potrebno zreducirati druge dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo. S tem se hkrati zmanjšuje število vlog, ki opredeljujejo njihovo identiteto, športna identiteta pa postaja vse bolj pomemben in prevladujoč del identitete (Cecić Erpič, 2002).

Igralci obeh obdobj se v povprečju ne strinjajo s trditvijo, da jih nogomet odtrga od bolj pomembnih aktivnosti. Povprečje odgovorov v obdobju 1999/2000 znaša 1,62, medtem ko je povprečje odgovorov v sezoni 2013/2014 1,89. Kar 81,1 % igralcev iz obdobja 1999/2000 je mnenja, da odgovor zelo ne drži in ne drži. Podoben, a nekoliko nižji je ta odstotek pri igralcih obdobja 2013/2014 in znaša 78,9 %.

❖ Zdi se mi, da me je nogomet opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas

Povprečna vrednost strinjanja s trditvijo je podobna pri obeh obdobjih. Povprečje v obdobju 1999/2000 znaša 3,47. Povprečje strinjanja s trditvijo v obdobju 2013/2014 pa znaša 3,52. Kar se nagiba k odgovoru drži. Eden igralec iz obdobja 1999/2000 je mnenja, da trditev zelo ne drži. V obdobju 2013/2014 sta trditvijo zelo ne drži označila dva igralca.

Za trditev - zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas - so odbojkarški reprezentanti v povprečju dosegli oceno 3,15, kar je blizu oceni nevtralno. Kljub temu pa se reprezentanti nekaterih držav s trditvijo strinjajo. Najvišje povprečje dosegajo reprezentanti Hrvaške (4,22), Avstralije (3,70), Slovenije (3,59) in Bosne (3,58). Najnižje ocene pa dosegajo reprezentanti Belorusije (1,27), SČG (2,45), Avstrije (3,00) in Izraela (3,50) (Kotnik, 2008).

❖ Odkar se ukvarjam z nogometom, sem izboljšal svoje sposobnosti, ki se tičejo telesnega stresa vsakdanjega življenja

V povprečju so igralci obdobja 1999/2000 tej trditvi dali oceno 4,27. Medtem ko povprečna ocena trditve v obdobju 2013/2014 znaša 4,15. Večina igralcev je mnenja,

da trditev zelo drži ali drži. Takih je v obdobju 1999/2000 86,4 %. Nekoliko nižji odstotek, da trditev zelo drži ali drži navajajo igralci obdobja 2013/2014 in znaša 78,9 %.

Anketirani odbojkarški reprezentanti se v povprečju strinjajo s trditvijo, da so, odkar se ukvarjajo s športom, izboljšali svoje sposobnosti, ki se tičejo soočenja s telesnim stresom v vsakdanjem življenju. V povprečju so tej trditvi dali oceno 3,93. Najbolj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Belorusije, ki so v povprečju dosegli oceno 4,91 in Hrvaške, katerih povprečna ocena odgovorov znaša 4,56, kar pomeni, da se močno strinjajo s trditvijo (Kotnik, 2008).

❖ Skozi nogomet sem se naučil biti bolj samozavesten

»Slovar Slovenskega knjižnega jezika pravi, da je samozavest prepričanost o svoji sposobnosti, znanju in moči. Psihologi dodajajo, da samozavest predstavlja realno ocenjevanje in pričakovanje lastnih možnosti za uspeh v določeni situaciji. Samozavest je akumulacija izkušenj, ki daje realna in specifična pričakovanja o nalogi, ki se bo zgodila« (Tušak in Faganel, 2004, str. 93).

Večina igralcev NK Olimpije je mnenja, da jim je ukvarjanje z nogometom pomagalo, da postanejo bolj samozavestni. Povprečje odgovorov v sezoni 1999/2000 znaša 4,23. Povprečje strinjanja s trditvijo igralcev sezone 2013/2014 pa znaša 4,31. Nobeden od igralcev iz obeh obdobjev na trditev ni odgovoril z odgovorom ne drži in zelo ne drži.

Kotnik (2008) ugotavlja, da se v njihovi raziskavi s trditvijo - skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten - najbolj strinjajo reprezentanti tistih držav, ki trenirajo največ, dosegajo najvišja povprečja odgovorov pri samooceni, kako uspešni športniki so, ter se na sploh bolj identificirajo z vlogo športnika in jih v tej vlogi tudi drugi najbolj prepoznajo.

❖ Zaradi športnih poškodb nogomet bolj škodi kot koristi mojemu zdravju

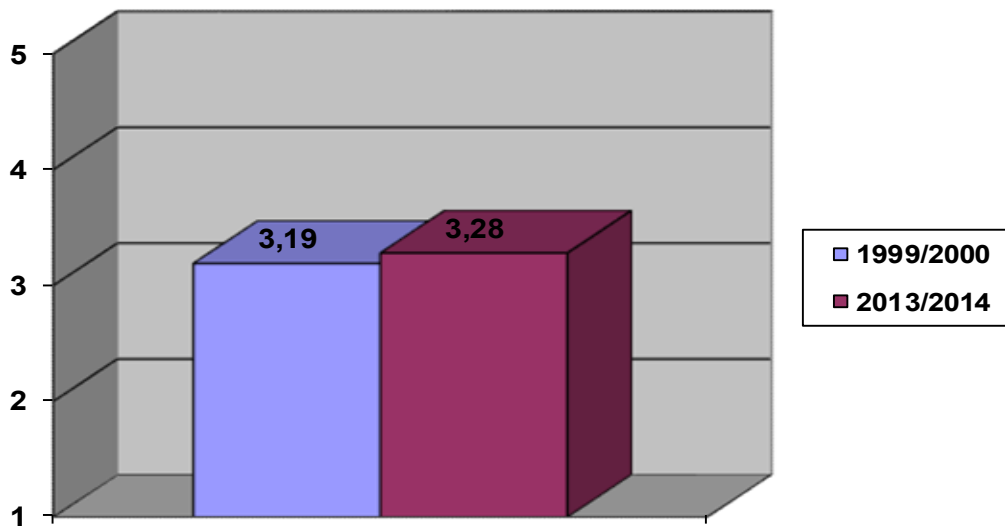
Šport kot tak ima veliko pozitivnih posledic ukvarjanja z njim. Vendar so neizbežen del vrhunškega športa tudi negativne posledice, med katere sodijo tudi poškodbe.

Nas je zanimalo ali so igralci Olimpije mnenja, da jim ukvarjanje z nogometom zaradi poškodb bolj škodi kot koristi.

V povprečju se vsi ne strinjajo s trditvijo, da jim zaradi poškodb ukvarjanje z nogometom bolj škodi kot koristi. Povprečje strinjanja s trditvijo v sezoni 1999/2000 je 1,52. Medtem ko je povprečje strinjanja s trditvijo igralcev sezone 2013/2014 nekoliko višje in znaša 2,1. Le eden igralec iz obdobja 1999/2000 je mnenja, da trditev zelo drži. Medtem ko v obdobju 2013/2014 ni navedel, da trditev zelo drži, nobeden

igralec. Igralci so v povprečju torej mnenja, da ukvarjanje z nogometom bolj koristi kot škoduje njihovu zdravju.

Graf 25 : Zadovoljstvo preko nogometa

Podroben pogled na odgovore glede zadovoljstva preko nogometa nam razkrije, da v povprečju vseh odgovorov na trditve ni bistvenih razlik glede na obdobje. V povprečju se ne glede na obdobje igralci NK Olimpije strinjajo, da so se s pomočjo nogometa naučili ohranяти svoje telo v dobri formi, da jim nogometni trening omogoča kvalitetno tekmovanje, da zaradi ukvarjanja z nogometom bolj zaupajo vase, da jim nogomet pomaga pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju, da so s pomočjo nogometa izboljšali sposobnosti, ki se tičejo telesnega stresa v vsakdanjem življenju in so se s pomočjo nogometa naučili biti bolj samozavestni. V povprečju so igralci mnenja, da jih nogomet ne odtrga od bolj pomembnih aktivnosti in jim ne jemlje preveč njihovega časa. Prav tako nogomet zaradi poškodb ne škoduje bolj kot koristi njihovu zdravju. Še vedno je za večino nogomet zanimiv kot nekoč. Nekoliko bolj so neopredeljeni, da jim je nogomet dal notranjo moč in pri opredelitvi, da jih je nogomet opogumil, da bolje izrabljajo svoj prosti čas. Neopredeljenosti so bliže tudi trditvi, da jim nogomet glede na vložen napor ne prinaša dovolj.

Pavlin (2001) je spremenljivke, ki opisujejo zadovoljstvo preko športa, razdelil na tiste, ki odražajo pozitivne in tiste, ki odražajo negativne posledice ukvarjanja s športom; v njegovem primeru, ukvarjanja z nogometom. Povzema, da anketirani

nogometaši NK HIT Nova Gorica in NK Olimpija ocenjujejo, da so se pozitivne posledice ukvarjanja z nogometom pokazale predvsem pri učenju, kako ohraniti telo v dobri telesni kondiciji in v oskrbovanju s treningom za tekmovanje. Anketirani nogometaši pozitivno ocenjujejo tudi vpliv nogometa na postavljanje in doseganje ciljev v osebnem življenju ter na boljšo kontrolo telesa. Za negativne posledice ukvarjanja z nogometom, so nogometaši najbolj izpostavili trditev – glede na to, koliko napora vlagam, mi nogomet ne prinaša dovolj. Sledi trditev, da se jim zdi, da jim nogomet jemlje preveč časa, kar je seveda še posebej res, ko nogometaš ni dosegel uspehov, ki posledično prinašajo nagrade in zagotavljajo nogometašu mirno nadaljnje življenje.

Preglednica 24 : testiranje razlik – zadovoljstvo preko nogometa glede na obdobje

	Levenes Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig
Equal variance assumed	1,725	,201	,199	26	,844
Equal variance not assumed			,199	25,021	,844

Iz preglednice je razvidno, da ni statistično pomembnih razlik, pri povprečju odgovorov o zadovoljstvu preko nogometa.

3.6 PREVERJANJE HIPOTEZ

Hipoteza H1 : Igralci iz različnih obdobjih navajajo drugačne vzroke za ukvarjanje z nogometom, je zavrnjena

Igralce smo spraševali o pomembnosti vzrokov (visok dohodek, veselje do nogometa, dobro delovno vzdušje, visok ugled v družbi, odločanje o samem sebi in veliko stikov z drugimi) za njihovo ukvarjanje z nogometom. Igralci iz različnih obdobjih v povprečju dajejo podobno pomembnost istim vzrokom za ukvarjanje z nogometom, če pa te razlike obstajajo pa niso statistično značilne. Oboji so na prvo mesto, kot vzrok ukvarjanja z nogometom postavili veselje do nogometa, Najmanj pomemben vzrok ukvarjanja z nogometom za oboje je visok ugled v družbi.

Hipoteza H2 : Obstajajo statistično značilne razlike med obema obdobjema pri odgovorih o osebni identiteti, je zavrnjena

Povprečje odgovorov o trditvah o osebni identiteti glede na obdobje je minimalno. Povprečje obdobja 1999/2000 znaša 3,22, medtem ko povprečje obdobja 2013/2014 znaša 3,03. Igralci so podali mnenje o stopnji strinjanja na dvanajst trditev v zvezi z osebno identiteto in po opravljeni analizi nismo ugotovili statistično pomembnih razlik. Največ razlik se pojavi pri trditvi »moje misli se pogosto vrtijo okoli mene samega«.

Hipoteza H3 : Obstajajo statistično značilne razlike med obema obdobjema pri odgovorih o socialni identiteti, je zavrnjena

Tudi pri odgovorih na trditve v povezavi z socialno identiteto glede na obdobje je razlika v povprečju strinjanja s trditvami minimalna in ni statistično značilna, saj povprečje v obdobju 1999/2000 znaša 3,41, medtem ko povprečje v obdobju 2013/2014 znaša 3,32. Igralci so izrazili strinjanje na šest trditev v povezavi z socialno identiteto. Najmanjše strinjanje so igralci obeh obdobj pripisali trditvi »nihče ne bi bil zares presenečen, če bi prenehal igrati nogomet«.

Hipoteza H4 : Obstajajo statistično značilne razlike med obema obdobjema pri odgovorih o športni identiteti, je zavrnjena

Razlike pri strinjanju s trditvami, ki zajemajo področje športne identitete, glede na obdobje niso statistično značilne. Povprečje strinjanja s trditvami v obdobju 1999/2000 znaša 3,8. Povprečje strinjanja s trditvami v obdobju 2013/2014 pa znaša 3,77. Igralci so odgovarjali na deset vprašanj povezanih s športno identiteto. Največ strinjanja z trditvijo so igralci obeh obdobj namenili trditvi »čutil bi veliko praznino, če nenadoma ne bi mogel več igrati nogometa«.

Hipoteza H5 : Obstajajo statistično značilne razlike med obema obdobjema pri odgovorih o zadovoljstvu preko nogometa, je zavrnjena

Po analizi strinjanja štirinajstih trditev, v katerih so igralci izrazili zadovoljstvo preko nogometa, podobno kot pri ostalih hipotezah tudi pri tej hipotezi ni statistično značilnih razlik med obema obdobjema. Povprečje odgovorov o zadovoljstvu preko nogometa v obdobju 1999/2000 znaša 3,19, medtem ko je to povprečje v obdobju 2013/2014 3,28. Igralci tega obdobja so se najbolj strinjali s trditvijo »skozi nogomet sem se naučil biti bolj samozavesten«. Med tem ko so se igralci obdobja 1999/2000 najbolj strinjali s trditvijo »zdi se mi, da mi je nogomet pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju.

4. SKLEP

Namen diplomskega dela je bil ugotoviti nekatere socialno demografske značilnosti nogometašev Olimpije. Ugotoviti vzroke in zadovoljstvo ukvarjanja z nogometom, ugotoviti kakšna je socialna, osebna in športna identiteta nogometašev, ter ugotovitve primerjati med seboj glede na različno obdobje (1999/2000 in 2013/2014).

Povprečna starost igralcev v obdobju 1999/2000 je 25,36 let. Igralci iz obdobja 2013/2014 so v povprečju nekoliko mlajši (22,4 let) in je večina igralcev tega obdobja mlajša od povprečja obdobja 1999/2000.

V članskem moštvu NK Olimpija v sezoni 1999/2000 je polovica igralcev poročenih ali živi v izven zakonski zvezi. Zaradi povprečne starosti med obema obdobjema je pričakovana tudi razlika, saj je v obdobju 2013/2014 poročenih ali živi v izven zakonski zvezi le 27 % nogometašev. Pri igralci, ki so bili v zvezi se v obdobju 1999/2000 ena partnerica ni strinjala z njegovim ukvarjanjem z nogometom. V obdobju 2013/2014 se nista strinjali dve partnerici. Šest igralcev iz obdobja 1999/2000 ima otroka, taka sta v obdobju 2013/2014 le dva.

Največ igralcev obdobja 1999/2000 prihaja iz osrednje slovenske regije (dobra polovica), medtem ko so v obdobju 2013/2014 bolj enakomerno porazdeljeni po regijah, največ jih prihaja iz osrednje slovenske in primorske regije. V obdobju 1999/2000 so trije igralca prihajala iz druge države, v obdobju 2013/2014 pa le eden.

Polovica nogometašev obdobja 1999/2000 živi v glavnem mestu, medtem ko večina igralcev obdobja 2013/2014 prihaja iz občinskega središča ali iz vasi. Polovica igralcev iz obeh obdobjev še vedno živi pri starših.

Povprečna izobrazba nogometašev NK Olimpije v obeh obdobjih je med končano poklicno šolo in končano štiriletno srednjo šolo. Igralci iz obdobja 1999/2000 so le za malenkost presegli stopnjo izobrazbe staršev, medtem ko igralci obdobja 2013/2014 stopnje izobrazbe svojih staršev niso presegli. Vendar, glede na dejstvo, da ima nekaj igralcev tega obdobja še nedokončano višjo šolo ali fakulteto in glede na njihovo starost, je tudi tukaj pričakovati, da jo bodo presegli. Posledice nizke izobrazbe velja iskati v velikih zahtevah profesionalnih športnikov, ki tako na področju izobrazbe ne razvijejo vsega svojega potenciala.

Zanimiv je podatek, da se samo eden od staršev trenutno ukvarja z športom (obdobje 2013/2014), pa tudi nekoč jih je športno aktivna bila le polovica staršev neglede na obdobje. Vendar pa jih več kot polovica iz obeh obdobjev spremlja sinovo kariero in hodi tudi na tekme. Ostala polovica sinovo kariero spremlja redno ali poredko.

Pomembnost vzrokov za ukvarjanje z nogometom glede obdobja so si precej podobni. Na podlagi aritmetičnih sredin odgovorov igralcev iz sezone 1999/2000 je razvidno, da je za igralce Olimpije najpogostejši vzrok za igranje nogometa veselje do nogometa, kateremu sledita možnost odločanja o samem sebi in dobro delovno vzdušje, nakar sledita visok dohodek in možnost veliko stikov z drugimi ljudmi, na zadnjem mestu pa se nahaja ugled v družbi. V sezoni 2013/2014 igralci navajajo kot najpogostejši vzrok ukvarjanja z nogometom dobro delovno vzdušje in veselje do nogometa, potem sledi odločanje o sebi. Kot četrty vzrok ukvarjanja z nogometom so navedli visok dohodek, ki mu sledi možnost veliko stikov in na zadnjem mestu je ugled v družbi.

Pri odgovorih, ki so vezani na socialno identiteto glede na različno obdobje ni skorajda nobenih razlik. Povprečna vrednost vseh odgovorov pri igralcih iz obdobja 1999/2000 je 3,41. Pri igralcih iz obdobja 2013/2014 pa znaša 3.32. Tako, da so si igralci iz obeh obdobji enotni glede tega kaj drugi od njih pričakujejo. Strinjajo se, da od njih pričakujejo nadaljevanje ukvarjanja z nogometom, da jih cenijo kot nogometaše in da je za njih nogomet pomemben.

Če podrobneje pogledamo odgovore na vprašanja, ki se dotikajo osebne identitete, lahko ugotovimo, da ni statistično značilnih razlik med obema obdobjema. Še največje razlike se pojavijo pri oceni dobrih lastnosti, kjer si igralci iz obdobja 1999/2000 pripisujejo nekoliko več teh lastnosti. Nekoliko manjša razlika se pojavi pri zavidanju, kjer igralci iz obdobja 2013/2014 nekoliko bolj zavidajo srečo drugim. Lahko bi rekli, da igralci NK Olimpije precej preišlujejo o sebi in so v povprečju zadovoljni s seboj. Ne zavidajo sreče drugim, so mnenja, da imajo veliko dobrih lastnosti in da znajo večino stvari prav tako dobro kot ostali ljudje. Čisto vedno ne vedo kaj se dogaja v njih samih in drži, da v povprečju pogosto preišlujejo, zakaj počno določene stvari. Njihove misli se ne vrtijo zgolj okrog njih samih in po navadi priznajo, če česa ne vedo.

Igralci obeh obdobji se podobno identificirajo z vlogo športnika. Vsem jim veliko pomeni, biti dober nogometaš. Pomemben del njih je, da so nogometaši in o tem tudi veliko razmišljajo. Nogomet je za njih pomemben, a se vedno vse ne vrti okrog njega. Želijo si izboljšati svoje sposobnosti, saj se zavedajo, da bodo tako lahko postali boljši. Strinjajo se, da je biti del ekipe več kot le biti nogometaš. Kratkoročno dosti razmišljajo o nogometu in temu prilagajajo svoj vsakdanjik. Nekoliko manj je njihovo načrtovanje časa v naprej povezano z nogometom. Velika večina bi čutila veliko praznino, če se ne bi mogli več ukvarjati z nogometom.

Na zadovoljstvo preko nogometa igralci obeh obdobji gledajo podobno. V povprečju se ne glede na obdobje igralci NK Olimpije strinjajo, da so se s pomočjo nogometa naučili ohranjati svoje telo v dobri formi, da jim nogometni trening omogoča kvalitetno tekmovanje, da zaradi ukvarjanja z nogometom bolj zaupajo vase, da jim nogomet pomaga pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju, da so s pomočjo

nogometa izboljšali sposobnosti, ki se tičejo telesnega stresa v vsakdanjem življenju in so se s pomočjo nogometa naučili biti bolj samozavestni. V povprečju so igralci mnenja, da jih nogomet ne odtrga od bolj pomembnih aktivnosti in jim ne jemlje preveč njihovega časa. Prav tako nogomet zaradi poškodb ne škoduje bolj kot koristi njihovemu zdravju. Še vedno je za večino nogomet zanimiv kot nekoč. Nekoliko bolj so neopredeljeni, da jim je nogomet dal notranjo moč in pri opredelitvi, da jih je nogomet opogumil, da bolje izrabljajo svoj prosti čas. Neopredeljenosti so bliže tudi trditvi, da jim nogomet glede na vložen napor ne prinaša dovolj.

5. VIRI

Bajec, B. (2003). *Povezanost športne identitete z osebnostjo športnikov*. (Diplomsko delo). Ljubljana: Fakulteta za šport.

Bernik, I. (2004). *Slovensko javno mnenje, povej, kdo srečen v deželi je tej! V S Slovenkam in Slovencem na štiri oči*, ur. Ivan Bernik in Brina Malnar, 175. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Cecić Erpič, S. (2002). *Značilnosti zaključka športne kariere slovenskih vrhunskih športnikov*. V M. Tušak in J. Bednarik (Ur.), *Nekateri psihološki, socialni in ekonomski vidiki športa v Sloveniji* (str. 169-209). Ljubljana: Fakulteta za šport.

Petrovič, K. in Doupona, M. (1996). *Sociologija športa*. Ljubljana : Fakulteta za šport.

Doupona, M. in Petrovič K. (2000). *Šport in družba : sociološki vidiki*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Haralambos, M. in Holborn, M. (2001). *Sociologija . Teme in pogledi*. Ljubljana: DZS.

Južnič, S. (1993). *Identiteta*. Ljubljana : Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

Kobal, D. (2000). *Temeljni vidiki samopodobe*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.

Kotnik, B. (2008). *Športna identiteta odbojkarjev (medkulturna primerjava)*. (Magistersko delo) . Ljubljana : Fakulteta za šport.

Kuvačič, I. (1987). *Sociologija* . Maribor : Založba Obzorja.

Mussek, J. (1977). *Psihologija osebnosti*. Ljubljana : Univerzum.

NZS. (2000). *80 let organiziranega nogometa na Slovenskem (1920-2000)*. Ljubljana : NZS.

Pavlin, I. (2001). *Socialna, osebna in športna identiteta nogometašev*. (Diplomsko delo). Ljubljana : Fakulteta za šport.

Pepelnak, S. (2001). *Osebna in športna identiteta*. (Diplomsko delo). Ljubljana : Fakulteta za šport.

Prva liga. (20.08.2016). Prvaliga. Pridobljeno iz <http://www.prva.liga.si/tekmovanja/statistika> .

Rebula, A. (2016). Alenka Rebula. Pridobljeno iz <http://www.alenkarebula.com/alenkadrupal/node/531>.

Stojanovič, S. (1998). *Športna identifikacija nogometašev prve slovenske nogometne lige in primerjava z nogometaši reprezentance Slovenije*. (Diplomsko delo). Ljubljana : Fakulteta za šport.

Tušak, M. in Bednarik J. (2002). *Nekateri psihološki, socialni in ekonomski vidiki športa v Sloveniji*. Ljubljana : Fakulteta za šport.

Tušak, M. in Faganel, M. (2004). *Jaz-športnik*. Ljubljana : Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Tušak M. in Masten R. (2002). *Psihološki vidik telesne aktivnosti*. Ljubljana : Fakulteta za šport, Center za stalno strokovno spopolnjevanje.

Ule, M.N. (2000). *Sodobne identitete : v vrtincu diskurzov*. Ljubljana : Znanstveno in publicistično središče.

Ule, M.N. (2000). *Temelji socialne psihologije*. Ljubljana : Znanstveno in publicistično središče.

Verdenik, Z. (1996). *Socialne in demografske značilnosti nogometnih funkcionarjev v Sloveniji*. Ljubljana : Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.

Weiss, O. (2003). *Zapiski predavanj na podiplomskem študiju Fakultete za šport*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Weiss, O. in Curry, T.J. (1997). *Sport Identity and Motivation for Volleyball Participation: A Cross Cultural Comparison*. V: Nardis, P., A. Mussiono, N. Porro (ur): Sport, Social Problems, Social Movements. Roma, str. 296-303.

Zgodovina. (12.05.2016). NK Olimpija. Pridobljeno iz <http://www.nkolimpija/zgodovina>